

Vallavalitsus õnnitles kuld- ja teemantpulmapaare

Anita ja Peeter Ugur.

FOTO: TARVI TASANE

Maie ja Hoole Rand.

FOTO: TARVI TASANE

Mare ja Andres Randmaa.

FOTO: TARVI TASANE

Helvi ja Avo Kruusa.

FOTO: KÄTHRIIN AASA

TARVI TASANE abivallavanem

Enne jõulupühi toimunud eakate jõulukoosviibimistel Pärnu-Jaagupis ja Vändras õnnitleti meie valla kuld- ja teemantpulmapaare. Pidulikel kohtumistel käisid abielupaare õnnitlemas vallavanem Madis Koit ja abivallavanem Tarvi Tasane, kes avaldasid tunnustust aastakümnete pikkusele kooselule.

Kutsututele edasi antud soojad sõnad ja head soovid kandsid endas austust inimeste vastu, kes on olnud oma peredele kindlaks vundamendiks ning eeskujuks noorematele põlvkondadele.

*Aeg antud südameid siduda,
aeg antud armastust hellitada,
aeg antud üheskoos elugi elada!*

Just neid ridu silmas pidades võib öelda, et kuld- ja teemantpulmapaariid on osanud aega hinnata ning täita selle sisuga, mis kestab kauem kui hetk. Põhja-Pärnumaa vald on uhke oma inimeste üle ja soovib juubilaridele jätkuvalt tervist, rõõmu ning palju ühiseid hetki ka edaspidiseks.

Sirje ja Arvi Mölder.

FOTO: KÄTHRIIN AASA

Anne ja Vambola Välja.

FOTO: KÄTHRIIN AASA

Eevi ja Tõnis Raidma.

FOTO: KÄTHRIIN AASA

Pille ja Ants Liin.

FOTO: KÄTHRIIN AASA

Selle kuu lehes:

- Vändra tarbijate ühistu pälvis aasta toetaja tiitli, **lk 2**
- Pikaajaline perearst Naima Toht pani ameti maha, **lk 2**
- Vabatahtlik Pille Lille pälvis presidendilt tunnustuse, **lk 3**
- Tuulikutasu taotlusi saab esitada 1. märtsini, **lk 3**
- Olmejäätmete liigiti kogumise juhend, **lk 6**
- Hajaasustusprogramm ootab taotlusi, **lk 7**
- Korteriühistud saavad toetust varjumiskohtade kohendamiseks, **lk 8**
- Uuringu järgi usaldab omavalitsust ligi kuus inimest kümnest, **lk 9**
- Hüvitiste teenustes on muudatusi, **lk 10**
- Pärnu-Jaagupi muusikakooli tegemistest, **lk 12**
- Kunstigalerii loominguiline rännak, **lk 13**
- Keelesõbra programm otsib mentoreid, **lk 14**
- Aastalõpp Tootsi koolis, **lk 18**
- Auhinnaristsõna, **lk 18**

Hea Põhja-Pärnumaa rahvas!

MADIS KOIT
vallavanem

Uude aastasse astudes on paslik vaadata hetkeks tagasi ning samal ajal julgeda vaadata ka ettepoole. 2025. aasta oli Põhja-Pärnumaal sisukas ja väljakutsuv. Aasta, mis tõi kokku inimesed, suured ideed ja ka nende teostamised ning kinnitas taas, et meie valla suurim väärtus on kogukond ja meie inimesed.

Möödunud aasta näitas, et areng ja hoolimine saavad käia käsikäes. Astusime olulisi samme taastuvenergia ja taristuarenduste suunal, alates koostööst taastuvenergia arendajatega kuni Rail Balticu ehituse jõudmiseni Põhja-Pärnumaale. Need otsused ja investeeringud kujundavad meie valla tulevikku aastakümneteks.

Erilist rõõmu teeb see, et Põhja-Pärnumaa tegemisi märgati ja tunnustati ka väljaspool valda. Olgu selleks kultuuri- ja spordivaldkonna saavutused, noorte ja haridustöötajate silmapaistev panus või kogukondlikud algatused. Saadud tunnustused meie inimestele on kinnitus, et siin tehakse asju südame ning pühendumusega.

Samas ei jäänud varju see, mis teeb Põhja-Pärnumaa koduseks. Kogukondlikud sündmused, Põhja-Pärnumaa festival, kontserdid ja näitused, noorte algatused ning spordi- ja liikumisvõimaluste areng hoidsid valla elavana aasta läbi. Turvalisus, kriisivalmidus ja igapäevane elukeskkond said tähelepanu nii suurtes kui väikestes tegudes, olgu selleks uus märguväljak, valgustatud kergliiklustee või bussiootepaviljon.

Eriti rõõmustav oli näha noorte aktiivsust ja loovust, kogukondade koostööd ning vabatahtlikku panust, mis ei paista alati silma meedias, kuid mille mõju on tuntav meile iga päev. Just need teod loovad tugeva ja hooliva valla.

2026. aastasse läheme teadmise, et ees seisab nii võimalusi kui ka väljakutseid. Meie eesmärk on jätkata tasakaalukat arengut, hoida avatud dialoogi kogukondadega ning teha otsuseid, mis toetavad nii tänaseid kui tulevase põlvkondi. Koos tegutsedes, üksteist kuulates ja toetades suudame hoida Põhja-Pärnumaa paigana, kus on hea elada, kasvatada ja tegutseda.

Soovin teile kõigile rahulikku meelt, tegusat vaimu ja head tervist uuel aastal. Aitäh, et hoolite ja panustate, just nii areneb tugev vald.

Omniva tõstis kirjade ja pakkide saatmise hinda

Omniva kaubamärki kasutatav postitettvõte Eesti Post tõstis alates 1. veebruarist universaalse postiteenusega kirjade ja pakkide saatmise hinda.

Muudatuse eesmärk on tuua postikande hind lähemale teenuse osutamise tegelikule kulule, et tagada postiteenuse jätkusuutlikkus Eestis.

Alates veebruarist maksab standardkirja saatmine Eestis 1,80 eurot, ekspresskirja saat-

mine 3,10 eurot ning tähitud kirja saatmine 8,30 eurot. Rahvusvahelise standardkirja saatmine maksab 3,90 eurot, tähitud kirjana 8,80 eurot.

Maksikirjade ja postipakkide saatmise hinnad tõusevad umbes 8% võrra, kuid täpne uus hind oleneb kirja või paki kaalust.

Uued hinnakirjad on täismahus avaldatud Omniva koduleheküljel.

Omniva tõstis alates veebruarist kirjade saatmise hinda. FOTO: OMNIVA

Gersti Kont võttis tunnustusüritusel „Tähesära 2025” Vändra tarbijate ühistu nimel vastu aasta toetaja tiitli.

FOTO: HAIDE RANNAKIVI

Vändra tarbijate ühistu pälvis aasta toetaja tiitli

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Möödunud aasta lõpul toimunud tunnustusüritus „Tähesära 2025” tõi Põhja-Pärnumaa valda palju rõõmu ja tänutunnet. Üritusel tunnustati inimesi ja organisatsioone, kes on oma tegevusega oluliselt panustanud kohaliku elu arengusse.

„Aasta toetaja” tiitli pälvis Vändra tarbijate ühistu. Tunnustus antakse inimesele või organisatsioonile, kes on rahaliselt, teenuseliselt või muul viisil toetanud kultuurisündmusi, kultuuriasutusi või kultuurivaldkonnas tegutsevaid inimesi.

Vändra tarbijate ühistu on Põhja-Pärnumaal usaldusväärne ja pikaajaline koostööpartner nii vallavalitsuse kui ka kogukonnajaks. Ühistu toetab järjepidevalt kultuuri-, spordi- ja haridusvaldkonnas tegevusi ning peab oluliseks kaasa mõelda ka kogukonna liiklusturvalisust puudutavates küsimustes.

Üle Eesti on ühistu tuntud kui Lüdigi saali ja seal toimuvate maailmatasemel kontsertide pühendunud toetaja. Samuti toetab ühistu mitmesuguseid noortealgatusi, innustades noori ettevõtlikkusele ja heategevusele.

Ühistu on olnud abiks ka keerulisemates olukordades. Kui Tootsi kooli re-

noveerimise tõttu puudus õpilastel võimalus kasutada oma tavapärasest saali, võimaldas Vändra tarbijate ühistu koolil terve aasta vältel tasuta kasutada ühistu ruume.

Käesoleval aastal renoveeriti Tootsi kauplusehoone ruumid raamatukogu tarbeks, luues kogukonnale kaasaegsed ja hubased tingimused nii kohtumiseks kui ka raamatukoguteenuste kasutamiseks. Samuti on Kergu Coopi renoveeritud aidas juba teist aastat järjest korraldatud kogukonna lõikuspidu, mis sel sügisel oli seotud ka kergliiklustee tänavavalgustuse avamisega.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse nimel andis Vändra tarbijate ühistu ju-

hatuse esimehele Gersti Kondile tunnustusüritusel lillekimbu üle abivallavanem Tarvi Tasane. Tänu sõnades tunnustas ta ühistu pikaajalist ja järjepidevat panust kohaliku kogukonna arengusse ning soovis ühistule palju õnne väärika 121. sünnipäeva puhul.

Vändra tarbijate ühistu, mis on asutatud 29. detsembril 1904, on enam kui sajandi jooksul olnud oluline osa Vändra piirkonna majandus- ja kogukonnaelust. Vallavalitsus hindab kõrgelt senist head koostööd ning soovib seda ka edaspidi jätkata ja arendada, et ühiselt panustada Põhja-Pärnumaa elujõulisusse ja elanike heaolusse.

Perearst Naima Toht pani ameti maha

AIN KIVILAAN
teabespetsialist

Astakümneid Vändras ja selle ümbruses inimeste terviseprobleemidega tegelenud perearst Naima Toht pani jaanuarikuu lõpus ameti maha ning jäi väljateenitud puhkusele.

Tervisekassa kuulutas dr Naima Tohti patsientide nimistule välja ka konkursi uue perearsti leidmiseks, kuid paraku selle käigus auväärt tohtrile asendajat leida ei õnnestunud.

Seejärel informeeris tervisekassa e-posti teel kõiki tema nimistu patsiente ning leidis võimaluse lisada nad nimistutesse, kus olid olemas vabad kohad.

Vändra piirkonna perearst dr Niida-Anita Morgen sõnul lisati Põhja-Pärnumaa vallas patsiendid põhiliselt Vändra Arst OÜ perearstide nimistutesse ning kui patsientide registrijärgne elukoht oli muus piirkonnas, siis lisati nad vastavat piirkonda teenindavate perearstide nimistutesse.

„Et Eestis on üha süvenev perearstide pöud, siis tervisekassa sisuliselt määras dr Naima Tohti endistele patsientidele uue perearsti,” sõnas Niida-Anita Morgen. „Kui patsiendile selline määramine ei sobi, siis jääb tal alati võimalus teha uus valik perearsti osas.”

Perearsti nimistusse lisamiseks tuleb valitud perearstile esitada kirjalikult avaldus. Avalduse vorm ja samuti ka perearstide kontaktandmed on leitavad terviseameti kodulehel ning kui valitud pere-

arsti nimistus on kohti uute patsientide jaoks, siis ta lisatakse sinna.

Dr Morgen soovis antud muutusega seotud inimestele rahulikku meelt ja samuti ka head tervist ning lootis, et kõik patsiendid leiavad endale sobiva perearsti.

Pärnumaa omavalitsuste liit omistas 30. jaanuaril toimunud üldkogu istungil dr Naima Tohtile pikaajase üldarstiabiis pa-nustamise eest Pärnumaa vapimärgi. Tänavu omistati Pärnumaa vapimärk neljale inimesele.

Pille Lille pälvis üleriigilise tunnustuse

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Meil on suur heameel teatada, et meie valla vabatahtlik Pille Lille on pälvinud kodanikuühiskonna aasta tegijate konkursil „Aasta vabatahtliku” tunnustuse. Tegemist on kõrge ja maineka üleriigilise tunnustusega, millega väärtustatakse inimesi, kelle pühendunud tegevus loob kogukonnas kestvat mõju.

Tunnustuse andsid üle vabaühenduste liit ja vabariigi president Alar Karis. Kodanikuühiskonna aasta tegijate tunnustamist korraldab vabaühenduste liit siseministeeriumi toel ning koostöös vabariigi presidendi kantseleiga.

Pille Lille on tuntud kui Vahenurme kogukonna hing – inimene, kes oma järjepideva, hooliva ja kaasava tegutsemisega hoiab kogukonda ühtsena, innustab teisi kaasa lööma ning on alati valmis panustama seal, kus abi või eestvedamist on vaja. Tema tegevus on olnud siiras ning jätnud sügava jälje kohalikkudele.

Lisaks Pille Lillele tunnustati tänavu kodanikuühiskonna aasta tegijate-na mitmeid inimesi ja organisatsioone üle Eesti. Aasta vabaühenduse tiitli pälvis Feministeerium, kes on aastaid seisnud

Pille Lillele andis „Aasta vabatahtliku” tunnustuse üle president Alar Karis.

FOTO: RAIGO PAJULA

võrdsete võimaluste ja kaasava ühiskonna eest.

Täname Pille Lille kogu

valla nimel tema pühendumuse ja suure südame eest ning soovime palju

õnne väljateenitud tunnustuse puhul. Oleme tema üle siiralt uhked.

Talumuuseum ootab Kurgjale vastlapäeva tähistama

MAILIKA JÄRV
külastusjuht-ürituskorraldaja

Veebruarikuus ootame peresid Kurgjale C. R. Jakobsoni talumuuseumisse vastlapäeva tähistama. 15. veebruaril toimub muuseumi rehetoa kogupereüritus „Talupere vastlad”, kus tehakse üheskoos läbi vanarahva vastlarituaalid – vanasti ei tehtud ju midagi ilmaasjata, vaid ikka selleks, et tagada järgmiseks aastaks hea õnn ja kordaminek.

Muuseumirahvas pakub külastajatele põnevaid tegevusi ning tutvustab erinevaid vanu kombeid:

Jääkarussell – krõbeda talveilmaga saab nautida liuglemist ehtsal jääkarussellil.

Hobusõit – soovijatel on võimalik teha tiir hobusega ree või vankriga (toi-

Talv Jakobsoni talumuuseumis Kurgjal.

FOTO: C. R. JAKOBSONI TALUMUUSEUM

mumine sõltub ilmast ning on lisatasu eest).

Meisterdamine – valmistame nõõbivurri.

Laudakülastus – uudistame taluloomi ja vaata-

me, kas on juba sündinud pisikesi tallekesi, kellele tere öelda.

Kada ajamine – veeretame halva ja ebavajaliku taluõuest ja endast eemale.

VASTLAPÄEV

Aeg: 15. veebruar, kell 11.00-14.00

Pilet: Täiskasvanu 8 €, õpilane/pensionär 6 €, perepilet 16 €, kuni 5 a (k.a) on sissepääs tasuta

Lisainfo:

e-post kurgja@memu.ee, tel 5860 0025, www.maaelumuuseumid.ee

Pärast värskes õhus toimetamist ootab külastajaid muuseumi kohvik, kust saab osta traditsioonilist hernesuppi, vastlakukleid ja muud suupärast.

Sissepääs üritusele on muuseumipiletiga, mis võimaldab külastada ka kõiki näitusehooneid. Tule ja veeda üks meeleolukas ja õpetlik päev Jakobsoni talumuuseumis.

Sopi-Tootsi tuulepark.

FOTO: ENEFIT

Tuulikutasu taotlusi saab esitada 1. märtsini

Põhja-Pärnumaa valla valitsus teatab, et Sopi-Tootsi tuulepargi mõjualas asuvate eluruumide omanikel on võimalik saada elukohaga seotud keskkonnahäiringu hüvitamise tasu, mis on seotud tuuleenergiast elektritootmisega (edaspidi nimetatud tuulikutasu). Sopi-Tootsi tuulepargis asub 38 tuulikut. Nimetatud tuulikute kõrgus on kuni 250 meetrit.

Seaduse kohaselt ulatub tuulepargi mõjuala kuni kahe kilomeetri kauguseni tuuleelektrijaama lähima torni keskpunktist.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus maksab 2025. aastal laekunud tuulikutasust 50% tuulepargi mõjualas asuvate eluruumide omanikele, kui eluruum vastab kahele järgmisele tingimusele:

- eluruum on füüsilise isiku omand;
- eluruum on omaniku rahvastikuregistri järgne elukoht.

Tuulikutasu maksimumne suurus eluruu-

mi kohta kalendriaastas on vastava aasta kuue kuu Eesti töötasu alamäär. Elukohaga seotud tuulikutasu makstakse kalendriaasta eest kord aastas.

Tuulikutasu saamiseks tuleb nõuetele vastava eluruumi omanikul või tema kirjalikult volitatud isikul esitada eelmise kalendriaasta kohta kirjalik taotlus hiljemalt 1. märtsiks 2026.

Taotluse vorm on analoogne 2025. aasta taotlusega ja see on võimalik alla laadida valla veebilehelt.

Taotluse saab saata aadressile Põhja-Pärnumaa vallavalitsus, Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, 87701, Pärnu maakond või e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee.

Täpsemalt on võimalik tuulikutasude kohta uurida keskkonnatasude seadusest.

Lisainfo: www.pparnumaa.ee, Erich Palm, taastuenergia spetsialist, erich.palm@pparnumaa.ee, tel 524 8637.

HENN LAHESAARE MÕTISKLUSED

Uus aasta, vanad mured

Alanud on uus aasta, mida me kõik oleme oodanud. Kahjuks peab nentima, et paljud uusaastasooovid ei täitu. Vastupidi, need jäävad täitmata. Soovid jagunevad kaheks – head ja halvad. Kahjuks peab nentima, et uue aasta algus tõi kaasa ka vanad mured – noorte kaklus, mis toimus uusaasta õösel. Tahaks loota, et neid muresid jääb vähemaks.

Vanem vend oli tasemel

Noored poisid mängisid jalgpalli. Kahe mängija vahel tekkis mänguline kokkupõrge ning vigastada sai noorem jalgpallur. Õnneks oli kohal ka vigastada saanud mängija vanem vend, kes tegutses asjalikult ning viis noorema venna arsti juurde, kust saadi ka abi. Selline teguviis on kahtlemata eeskujuks kõigile teistele, kes kahtlevad abi andmise vajalikkuses. Olgem arukad ja tegutseme vastavalt vajadusele.

Meeldiv üllatus

Peab nentima, et tegeldes ajalehega, juhtub nii mõndagi. Nii ka minuga. Üllatusvisiidiga külastas mind grupp lugejaid. Need külalised olid mulle võõrad, kuid meie koduvalla elanikud. Jutuajamise käigus vestlesime valla ajalehega seonduvast. Sain meeldiva ja toetava sõnavõtu osaks. Täna oma inimeste visiidi eest ja luban meeldiva koostöö jätku koduvalla ajalehe vahendusel.

Vesinikutoru Soomest Saksamaale võib hakata kulgema läbi meie valla

LIIS EISER

Eleringi kommunikatsiooni projektijuht

Eesti energiasüsteemi arengusse on jõudnud uus ja seni vähe tuntud teema – vesinik. Nii nagu aastate jooksul on rajatud elektri- ja gaasivõrke, vaadatakse nüüd ka tulevikulahendusi, mis seovad Eestit tihedamalt Euroopa energiasüsteemiga. Üks sellistest algatustest on Põhjamaade-Balti vesinikukoridor – ulatuslik rahvusvaheline koostööprojekt, milles osaleb ka Elering.

Euroopa energiapoliitika on viimastel aastatel toimunud oluline nihe. Venemaa agressioon Ukrainas ja sellele järgnenud energiakriis näitasid selgelt, kui haavatav võib olla energiasüsteem, mis sõltub üksikutest tarnijatest või tarneahelatest. Seetõttu on Euroopa Liidu üheks keskseks eesmärgiks mitmekesistada energiaallikaid, tugevdada riikidevahelisi ühendusi ning luua taristu, mis võimaldab paindlikult suunata energiat sinna, kus seda parasjagu vajatakse. Vesinikutaristu on selles vaates oluline osa Euroopa energiajulgeoleku tugevdamisest.

Elering esitas 2025. aasta lõpus majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile taotluse vesinikukoridori Eesti osa riigi eriplaneeringu algatamiseks. Oluline on rõhutada, et praegu ei ole tehtud ühtegi otsust torustiku rajamise ega konkreetse trassikoridori asukoha kohta – alles planeerimisprotsessi käigus hakatakse erinevate võimaluste põhjalikul ja avalikul kaalumisel vesinikukoridorile asukohta otsima.

Planeeringu käigus selgitatakse välja, kas ja milistel tingimustel oleks otstarbekas rajada Eesti territooriumile maa-alune vesiniku ülekandetorustik, mis ühendaks Soome ja Saksamaa. Selle käigus saab Eesti antud torustikule juurdepääsu, mis annab potentsiaalset majanduslikku ja strateegilist väärtust. Eeldatav planeeringu koostamise aeg on kuni 3 aastat. Trassi rajamine looks vajalikud eeldused Eesti ühendamiseks Põhjamaade ja Kesk-Euroopa vesinikuturuga ning tugevdaks meie energiajulgeolekut ja varustuskindlust. Uus taristu avaks uusi investeerimisvõimalusi nii energiasektoris kui ka tööstuses.

Lisaks energiajulgeolekule on vesinikutaristul

ka laiem julgeolekumõõde. Mitmekesine energiataristu muudab Eesti riigina vastupidavamaks kriisidele, olgu need geopolitilised, majanduslikud või tehnilised. Võimalus olla osa rahvusvahelisest energiaõrgustikust tähendab, et Eesti ei ole kriisiolukorras isoleeritud, vaid saab toetuda liitlassuhetele ja ühistele tarneahelatele.

Kui riigi eriplaneering algatatakse, on tegemist suurima sellise planeeringuga Eestis. Planeeringuala katab 6522,76 ruutkilomeetrit, ulatudes seitsmesse maakonda (Harjuma, Raplamaa, Läänemaa, Järvamaa, Pärnumaa, Viljandimaa ja Valgamaa) ning 24 kohaliku omavalitsuse territooriumile.

Mida tehakse riigi eriplaneeringu käigus?

Riigi eriplaneeringu käigus analüüsitakse põhjalikult projekti võimalikke sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnamõjusid. Võrreldakse erinevaid trassivariante ning hinnatakse, milline lahendus oleks Eestile kõige mõistlikum – või kas üldse on mõistlik edasi liikuda.

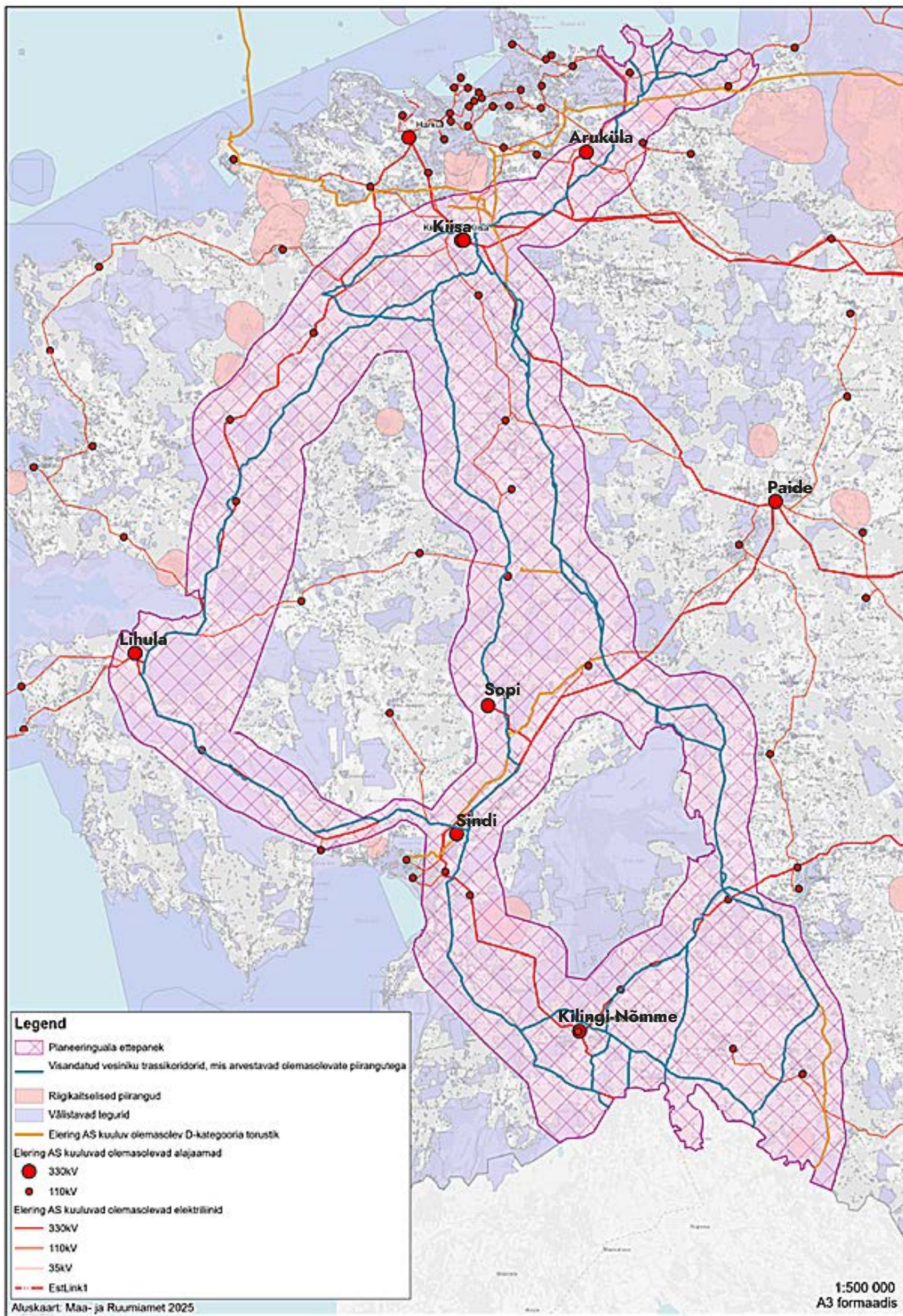
Trassivariantide kavandamisel tegi Elering ettepaneku kasutada juba olemasolevaid taristukoridore, näiteks kõrgepinge- ja gaasitrasse. See aitab vähendada uute kaitsevöönditega koormatava ala ulatust ning tagada ruumilise ressursi säästlik kasutus.

Kui analüüsid näitavad, et projekt ei ole Eestile majanduslikult ega ühiskondlikult põhjendatud, siis seda ei realiseerita. Planeerimisprotsessi eesmärk ei ole ehitamine iga hinna eest, vaid teadlike ja kaalutletud otsuste tegemine.

Vesiniku kasutus Euroopas juba täna

Vesinikutaristu ei ole ühe riigi projekt. See on osa Euroopa ühisest energiasüsteemist, kus riigid on omavahel ühendatud ning kus energia liigub sinna, kus seda parasjagu vajatakse. Täna kasutatakse vesinikku Euroopas juba laialdaselt, näiteks keemiatööstuses ja väetisetootmises. Suurimad tarbijad on Saksamaa, Holland ja Poola.

Vesiniku roll kasvab eelkõige seetõttu, et see võimaldab asendada imporditud fossiilkütuseid valdkondades, kus elektrifitseerimine üksi ei ole võimalik või otstarbekas. Kuigi vesinik aitab kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele, on see eelkõige praktiline ja juba täna

Vesinikutaristu võimalikud trassikoridorid Eestis.

ILLUSTRATSIOON: ELERING

kasutatav energiaressurss, millel on selge tööstuslik vajadus.

Mida see tähendab Eestile?

Eestil on vaja otsustada: kas olla tulevase vesinikuturu ja Euroopa tarnevõrgustiku osa või jääda kõrvaltvaatajaks. Kui vesinikutaristu liigub Eestist mööda, jääme ilma mitmest võimalusest – näiteks Soome ja Saksamaa vahelisest transiidist, aga ka võimalusest arendada Eestis uut majandussektorit ning luua kõrge- ja keskkonnamõju saavutamisele, on see eelkõige praktiline ja juba täna

Soomes-Saksamaa vahelise vesinikutaristu raames on võimalik luua Eestisse vesiniku baastaristu, mida siia muidu ei tekiks. Selle külge saaks tulevikus liita kohalikke vesinikutootjaid ja -tarbijaid, pakudes arenguvõimalusi ka piirkondadele.

Kavandatava trassikoridori hinnaguline laius on 70 m, aga nihutusruumi ja tehniliste lahenduste määratlemine toimub edasise planeerimise ja kooskõlastusprotsessi käigus, arvestades nii tehnilisi kui ka keskkonnamõju saavutamisele, on see eelkõige praktiline ja juba täna

teeruv maavajadus on ligikaudu 300×200 meetrit.

Eleringi roll

Eleringil on pikaajaline kogemus gaasitaristu rajamisel ja haldamisel. Just see kogemus annab tugeva aluse hinnata ka vesinikutaristu tegelikku vajadust, mõju ja väärtust Eestile. Oleme otsustanud osaleda vesinikukoridori projektis vähemalt arendusfaasis, et Eestil oleks tulevikus kindel koht Euroopa energiataristust ning et kõik otsused sünniks faktidele tuginedes ja Eesti huvidest lähtudes.

Riigi eriplaneering on

võimalus need vastused koos kohalike kogukondadega läbi arutada ja ühiselt leida parim tee edasi. Eleringil on ka ulatuslik kogemus riigi eriplaneeringute koostamisel osalemisel – hetkel on majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumil koostamisel kolm riigi eriplaneeringut, kus Elering on huvitatud osapool. See annab kindluse, et protsess viiakse läbi professionaalselt, parima olemasoleva tehnilise teabe alusel ning vajadusel ka Põhjamaade-Balti vesinikukoridori projektpartnerite kogemusi arvesse võttes.

Jäätmereformi eesmärk on suunata kümne aasta pärast ringlusse vähemalt 65% olmejäätmetest.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Jõustunud jäätmereformil on pikaajaline eesmärk

Käesoleva aasta 17. jaanuaril jõustus Eestis jäätmereform, mille eesmärk on suunata kümne aasta pärast ringlusse vähemalt 65 protsenti olmejäätmetest.

Üleminek uuele jäätme-kogumise süsteemile toimub järk-järgult. Jäätmeid peab liigiti koguma juba praegu, kuid tulevikus on tänu jäätmereformile selleks mugavamad võimalused kodu lähedal.

Kui jäätmekäitlejad on seni teinud kümneid juhendeid erinevate suunistega, kuhu käib näiteks munakoor, kommipaber või majapidamispaber, siis need erimeelsused saavad lahendatud uue riikliku olmejäätmete liigiti kogumise juhendi abil.

Kliimaministerium avalikustas hiljuti uue juhendi, mille abil saab inimene teada, kuhu erinevad jäätmed viia, kuidas eri liiki jäätmeid koguda ning mis neist jäätmetest hiljem edasi saab.

Üksikasjalikuma juhendiga saab tutvuda kliimaministeriumi kodulehel: kliimaministerium.ee/jaatmete-liigiti-kogumine. Põhja-Pärnumaa valla korraldatud jäätmeveos hetkel mingisuguseid muudatusi ei tule ning samad tingimused kestavad kuni 2027. aasta 1. oktoobrini, mil lõpeb praegu kehtiv jäätmehooldusleping.

OLMEJÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISE JUHEND

KLIIMAMINISTERIUM

	Biojäätmed	Vanapaber	Paber- ja kartongpakend	Plast- ja metallpakend	Klaaspakend	Sega-olmejäätmed
	Kogu liigiti komposti, biogaasi ja kääritusjäägi tootmiseks.	Kogu liigiti uue paberi, pakendite, lainepapi, ehituspapi ja tselluvilla valmistamiseks.		Kogu liigiti uute pakendite (plastpudelid, kilekotid, kastid) ja ehitusmaterjalide tootmiseks.	Kogu liigiti kergkillustiku, klaasvilla ning uute purkide ja pudelite valmistamiseks.	Sageli ei ole neist võimalik välja sortida materjale ümbertöötluks, kuid saab toota energiat.
SOBIVAD	Riknenud toit ja toidujäätmed, puu- ja köögiviljad ning koored, liha- ja kalajäägid, väikesed luud, kohvipaks, teepuru, munakoored ja pähklikoored, üksikud majapidamispaberid, lilled, toataimed (ilma potita) ja nende muld.	Ajalehed ja ajakirjad, reklaamlehed, vihikud ja kaustikud, kontoripaber, jõupaber, papp, ümbrikud (ka kileaknaga), raamatud (ka kõvade kaantega).	Pappkastid ja -karbid, sh puhtad ja tühjad papist või paberist toidupakendid, ravimikarbid, paberimassist munakarbid, paberkotid (ka kileaknaga), pakkepaber.	Tühjad plastpudelid ja -karbid, konservikarbid ja metallpakendid, joogikartong (piima-, mahla-, jogurtipakendid), kilekotid, korgid ja kaaned, kommi- ja šokolaadipaberid, kohvitopsid ja muud ühekordsed nõud, vahtplast.	Klaasist moosi-, supi- jm purgid, õlipudelid, lõhnaõli ja kosmeetikapudelid ja -purgid, toiduainete ja toidulisandite pudelid ja purgid, värvilised ja värvita klaaspudelid.	Oluliselt määrduvad tekstiil, pakend, paber ja papp. Lemmiklooma väljaheited, mähkmed, hügieenisidemed, suitsukonid, tuhk, tolmumejakotid, suured kondid, kosmeetika, küünlad, katkised nõud, majapidamispaber.
EI SOBI	Pakendid, vedelikud, õli, ravimid, lemmiklooma väljaheited, tuhk, suitsukonid, kohvikapslid, suured kondid, mähkmed, hügieenisidemed, kunstlilled, plastist lille- ja salatipotid, oksad. Kompostitavad või biolagunevad nõud.	Väga määrduvad või vettinud papp ja paber, tualettpaber, salvrätid, küpsetuspaber, ühekordsed kohvitopsid ja papptaldrikud, kopeerpaber, võipaber, jäätisepaberid, kommipaberid, tapeet, kiletatud paber, joogikartong ehk tetrapakendid.	Mänguasjad, mähkmed, hügieenisidemed, ehitusmaterjalid, rõivad ja jalanõud, kartongist ja paberist pakendid, klaaspakendid, põllumajandusplast. Muud plastist, kummist, metallist tooted, mis ei ole pakendid.	Aknaklaas, peegelklaas, keraamika, savi, kristall ja portselan, lambipirnid, kuumakindel klaas, optiline klaas.	Toidujäätmed, aia- ja haljastujäätmed, tühjad pakendid, ohtlikud jäätmed, ravimid, süstlad, tule- ja plahvatusohtlikud jäätmed, patareid, akud, elektroonika, e-sigaretid, ehitusjäätmed, vedelad jäätmed.	
KUIDAS?	Pane mahutisse võimalusel lahtiselt, riknenud toit ilma pakendita ja nõrutatult. Võib kasutada paberkotti või biolagunevat ja kompostitavat kotti (standard EN 13432 või märgis OK Compost).	Pane mahutisse lahtiselt või paberkotis. Hoia materjal kuivana. Klambreid, kleeplinte, kileaknaid eemaldada pole vaja.	Pane mahutisse lahtiselt või paberkotis. Pappkarbid ja -kastid voldi lapikuks. Hoia materjal kuivana. Klambreid, kleeplinte, kileaknaid eemaldada pole vaja.	Pane mahutisse lahtiselt või läbipaistvas kotis. Pakendid peavad olema tühjad, vajadusel loputa kergelt. Korgid ja kaaned võib peale jätta. Võimalusel eralda üksteisest erinevatest materjalidest pakendi osad.	Pane mahutisse lahtiselt. Vajadusel loputa kergelt. Korgid ja sildid võib peale jätta, eemalda kaas.	Kergesti lenduvad või määrivad jäätmed pane koti sisse. Ülejäänud jäätmed võib mahutisse panna lahtiselt.

Tänavune hajaasustuse programm on veebruarikuu algusest avatud

Käesoleva aasta hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud 2. veebruarist kuni 2. aprillini.

Meetme eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Toetuse taotlejaks võib olla kinnistu omanik, tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps või lapselaps) või hõimlane (seaduslik abikaasa, abikaasa vanem, vend, õde või laps).

Toetatud tegevused:

- Majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine.
- Elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine.
- Aastaringelt ligipääsetava juurdepääsutee rajamine.
- Leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Taotlusvooru ajal esitatavad kohustuslikud dokumendid:

- Vormikohane taotlus.
- Vormikohane projekti eelarve, mille aluseks on välja valitud hinnapakumine.
- Vormikohane projekti tegevuste kirjeldus vastavalt projekti valdkonnale.
- Oma- või kaasfinantseeringut tõendav garantiikiri (allkirjastatud garantiikiri taotlejalt ja kaastaotlejalt).
- Kaks võrreldavat hinnapakumust. Juhul, kui vastavate tööde teostajale

Hajaasustuse programmi abil saab muuhulgas parandada joogivee kättesaadavust.

FOTO: SHUTTERSTOCK

on seatud erinõudeid (nt puurkaevu rajamine), peavad hinnapakumised olema esitatud vastavat õigust omava ettevõtja poolt.

- Veevarustussüsteemide valdkonna projekti puhul joogivee kvaliteeti tõendav analüüs ulatuses, mida peab vajalikuks teraviseamet (seda juhul, kui projekti eesmärk on vee kvaliteedi parandamine).

Veeanalüüsi tegemine on abikõlblik kulu ja selle saab lisada projekti eelarvesse. Olemasolevale kaevule veepuhastusseadme-

te taotlemise korral peab see kaev olema registreeritud keskkonnaregistris.

- Hajaasustuses olevatele korterelamutele toetuse taotlemisel peab olema teiste korteriomanike kirjalik nõusolek.

Programmi tingimused:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult

taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektile võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestus-

se arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2027.

- Ühele majapidamisele on maksimaalne toetus kuni 6500 eurot.
- Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.
- Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.
- Iga valdkonna jaoks

võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.

- Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2021–2025 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäära sisse.

Aruandlus:

Kõik 2026. aastal rahastatud projektid tuleb lõpetada lõpparuandega hiljemalt 30. novembril 2027. a.

Toetuse kasutamise aruanne tuleb esitada kohaliku omavalitsusse hiljemalt ühe kuu jooksul pärast projekti lõppkuupäeva koos järgmiste dokumentidega:

- Kaetud tööde puhul kaetud tööde akt.
- Kulu- ja maksedokumentide koopiad. Kõik maksed tuleb teha läbi panga. Sularahamaksed pole programmis lubatud.
- Veesüsteemide valdkonna projekti puhul pärast projekti lõppemist tehtud veeanalüüs.

Toetuse taotlemiseks vajalikud vormid on kõigile kättesaadavad valla kodulehel alates 2. veebruarist 2026. a.

Taotlusi saab esitada vallavalitsusele nii elektrooniliselt e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee kui ka paberkandjal valla halduskeskuses.

Täiendav info ja nõustamine e-posti aadressil kersti.tammiksaar@pparnumaa.ee, telefonil 5199 5337 või kohapeal etetateamisel vallamajas Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev ja Pärnu-Jaagupi halduskeskuses Kooli tn 2, Pärnu-Jaagupi alev.

Maapiirkonnas ettevõtluskeskkonna arendamiseks saab taotleda toetust

TIIA TAMM-SUIK
PRIA
kommunikatsioonispetsialist

Põllumajanduse registrite ja informatsiooni amet (PRIA) võtab vastu taotlusi kohaliku ettevõtlustaristu ning ettevõtlushuubide toetamiseks. Taotlusi saab e-PRIAs esitada 16. veebruarini.

Maapiirkonnas ettevõtluskeskkonna arendamiseks mõeldud investeeringutoetus toetab ettevõtlushuubide arendamist ning äriühingute majandustegevuse kasutatavate hooneteväliste tehnovõr-

kude ja -rajatiste rekonstrueerimist või uute ehitamist. Toetust saab kasutada investeeringuteks, mida tehakse kas maalises või väikelinnalises asustuspriirkonnas, aga mitte Tallinnaga piirnevates valdades (Harku, Saue, Saku, Kiili, Rae, Jõelähtme ja Viimsi vald).

PRIA toetuste arendamise osakonna teenusejuhi Piret Ilvese sõnul aitab toetus maapiirkondades luua tänapäevasemat ettevõtluskeskkonda ja seda kahe erineva võimaluse kaudu.

Ettevõtlustaristu toetuse abil saab korda teha et-

tevõtluse arendamiseks vajalikku taristut ning ettevõtlushuubi toetus on välja töötatud selleks, et väljaspool suuremaid linna oleks võimalik luua ühiseid koostöötamise kohti ehk huube, kus ettevõtjad saavad koos käia, kogemusi jagada ja üksteiselt õppida.

„Eesti maaelu kestlikuse seisukohalt on oluline, et maapiirkondade ettevõtted oleksid elujõulised, areneksid ja julgeksid kasutusele võtta uusi lahendusi. Kuna koostöös tuleb veelgi paremaid mõtteid kui üksi toimetades, siis aitab see toetus

kaasa just selliste keskustekkimisele, kus inimesed saavad koos töötada, kogemusi vahetada ning uusi mõtteid arutada,” lisas Ilves.

Taotlusvooru kogueelarve on 15 miljonit eurot, millest 10 miljonit on mõeldud kohaliku ettevõtlustaristu ning 5 miljonit ettevõtlushuubi toetuseks.

Kohaliku ettevõtlustaristu toetuse määr on kuni 50% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest. Taotlusvoorus on toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta 800 000 eurot ja minimaalne suurus

ühe taotluse kohta 40 000 eurot.

Ettevõtlushuubide toetuse määr on kuni 65% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest. Maksimaalne toetuse suurus ühe taotleja kohta kogu strateegiakava perioodi jooksul on 800 000 eurot ning minimaalne suurus ühe taotluse kohta on 80 000 eurot.

Piret Ilves selgitas: „Toetused on taotlejatele uued ning selleks, et maapiirkonna ettevõtjatel oleks toetuse saamise tingimustes lihtsam orienteeruda, korraldasime eelmise aasta lõpus ja tänavu jaanua-

ris infopäevad, kus rääkisime nii toetuse nõuetest kui ka sellest, kuidas taotlust e-PRIAs täita. Soovitan taotlejatel kindlasti tutvuda infopäevade salvestustega ja toetuse taotlemise abimaterjalidega, mis teevad toetuse taotlemise lihtsamaks ja arusaadavamaks – kõik need leiab PRIA kodulehelt.”

Toetuste sisu ja taotlemise tingimuste kohta saab täpsemat infot PRIA kodulehelt. Vajadusel saab abi küsida, helistades PRIA investeeringutoetuste infotelefonil 737 7678 või saates kirja e-posti aadressil info@pria.ee.

Korteriühistud saavad riigilt toetust varjumiskohtade kohandamiseks

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Kujuta ette olukorda, kus elekter kaob päevadeks, kraanist vett ei tule ja toasooja enam ei ole. Poodi minna ei saa ning abi ei pruugi kohe saabuda. Just sellistes olukordades selgub, kui valmis me tegelikult kriisideks oleme, nii oma met-samajas kui ka korterma-jas.

Iga inimene saab kriisiks iseseisvalt valmistuda. Selleks tasub läbi mõelda, millised varud on kodus olemas ja mida oleks vaja täiendada. Kriisiolukorras ei pruugi olla võimalik kodust lahkuda, teenused võivad katkeda ning igapäevased mugavused kaduda. Seepärast on oluline, et kodus oleks piisavalt joogivett, toitu ja esmatarbekaupu, et iseseisvalt hakkama saada vähemalt nädala jooksul.

Korteriühistul on kriisis keskne roll

Lisaks üksikisikutele peavad kriisideks valmis olema ka korteriühistud. Hädaolukorrad võivad tabada ootamatult, katkeda võib elektri-, vee- või soojavarustus, seiskuda side või liiklus. Et sellistes olukordades elanikke kaitsta ja toimetulek tagada, peaks igal korteriühistul olema läbi mõeldud tegevusplaan juhuks, kui igapäevased teenused lakkavad toimimast.

Kortermaja eripära on see, et elanikud sõltuvad suurel määral ühissüsteemidest. Kui kaob elekter, kaovad üsna pea ka vesi ja kanalisatsioon ning sage-li ei jõua majja enam ka kaugkütte soojus. Seda mitte seetõttu, et katla-

Riigipoolse toetuse toel saavad korteriühistud muuhulgas kohandada varjumiskohti.

FOTO: PÄÄSTEAMET

majad ei töotaks, vaid kuna hoonetel puudub elektrita toimiv vastuvõtuvõimekus.

Toetus kriisikindluse suurendamiseks

Päästeamet ja riigi tugiteenuste keskus pakuvad korteriühistutele võimalust tõsta hoonete kriisikindlust riikliku toetuse abil. Toetust saab kasutada mobiilsete või statsionaarsete generaatorite soetamiseks ning avariitoite väljaehitamiseks korterelamu elektripaigaldistele. Toetus katab ka sellega seotud projekteerimis-, ehitus- ja rekonstrueerimistööd.

Toetuse maksimaalne suurus on 35 000 eurot toetuse saaja kohta ning see on mõeldud vähemalt kolme korteriga korterela-

matele, mille suletud netopind on vähemalt 1200 m² ning kus vähemalt 80% korteriomanditest kuulub eraisikutele.

Taotlusvoor avati 2. veebruaril ning see jääb avatuks käesoleva aasta novembri lõpuni. Taotlusvooru kohta on täpsem info riigi tugiteenuste keskuse kodulehel: rtk.ee/korteriuhistule-varjumiskohakohandamine-2026.

Ettevalmistus algab ühisest otsusest

Korteriühistul peab olema elanike ühine tahe kriisivalmidust parandada, seda tuleb ametlikult arutada ja kinnitada ühistu koosolekul häälteenamusega.

Lisaks tehnilistele lahendustele on oluline ühiselt läbi mõelda, kuidas

kriisiolukorras käitutakse: kuidas jagatakse infot, millised süsteemid on prioriteetsed ning kuidas toetatakse neid elanikke, kes võivad hätta sattuda.

Kõige haavatavamad on kortermajade elanikud

Elektrikatkestuse korral on kortermaja elaniku olukord sageli kõige keerulisem. Seetõttu on väga oluline, et majas oleks eelnevalt kaardistatud inimesed, kes kriisiolukorras enim abi vajavad – eakad, erivajadustega elanikud, üksikud inimesed ning need, kellel puudub lähedaste tugi.

Samuti tasub üle vaadata korterid, kus kasutatakse iseseisvaid õhksoojuspumpasid. Tuleb arvestada, et hoone keldrisse paigaldatud generaator ei

ole võimeline kõiki kütteseadmeid samaaegselt töös hoidma. Seetõttu on vajalik läbi mõelda, kuidas elektrit ja toasooja kriisiolukorras ajaliselt jaotada. Siinkohal on mõistlik pöörduda spetsialisti poole, kes võimsused kokku aitab arvestada. Tänaaste elektrigeneraatorite valik on suur ning iga kaupmehe esmaseks küsimusekski on, milline saab olema avariil olukorras tarbimine.

Generaatori olemasolu ja toimiv avariitoite süsteem annavad korteriühistule kindlustunde, kuid sama oluline on elanike teadlikkus, koostöö naabrite vahel, selged volitused ja korras dokumentatsioon. Nii on võimalik kriisi ajal hoida silma peal kõige haavatava-

matel ning tagada, et abi jõuab õigel ajal kohale.

Kogemus näitab, et valmisolek tasub ära

2025. aastal esitati Lääne piirkonnast kokku 33 taotlust, neist neli Põhja-Pärnumaa vallast. Kõik valla korteriühistute taotlused rahuldati ning tänu sellele on need hooned nüüd kriisikindlamad. Toetusraha eest soetati generaatorid ja rajati nõuetekohane avariitoide. Kogu protsessi lõppfaasis viidi elanikele läbi ka päästeameti kriisikoolitus.

Kui korteriühistu avaldab soovi, pakub päästeamet ka edaspidi nõustamist ning abi saab küsida ka kohaliku omavalitsuse ehitusspetsialistilt. „Oluline on, et lahendused oleksid ennekõike nõuetekohased ja turvalised,“ rõhutab päästeameti Pärnu-Jaagupi ja Vändra komandode pealik Raul Toome.

Valmisolek ei sünni üleöö

Kokkuvõtteks võib öelda, et kriisivalmidus ei ole ühekordne projekt, vaid järjepidev ja teadlik tegevus. See algab inimesest, laieneb korteriühistule ja kasvab kogukonnaks. Iga pere ja iga maja saab juba täna teha samme, mis aitavad homme paremini toime tulla. Olgu selleks koduste varude läbimõtlamine, naabritega koostöö tugevdamine või hoone tehniliste lahenduste arendamine.

Kriis ei küsi aega ega kohta, kuid valmisolek annab kindlustunde, vähendab paanikat ja aitab hoida kõige haavatavaid. Just ühine arusaam, vastutus ja tegutsemistahe muudavad meie kodud kriisikindlamaks.

Päästeameti operatiivsündmused Põhja-Pärnumaal

MARIS MOORITS
Lääste päästekeskuse kommunikatsioonijuht

4. novembril kella 22 ajal juhtus Põhja-Pärnumaa valla Kaansoo külas õnnetus, kus palgiveokil purunesid koorma toetusposid ning palgikoorem kukkus teele. Päästjate saabumise hetkekeks olid palgid teepervale ja kraavi lükatud ning liiklejatele enam ohtu ei kujutanud.

17. novembri öösel reageerisid päästjad likvideerimise ilmastikust tingitud ohtlikku olukorda. Nimelt kukkus Põhja-Pärnumaa valla Rae külas puu liikuvale sõiduautole ette. Inimesed vigastada ei saanud, kuid auto sai kahjus-

tusi. Päästjad kõrvaldasid murdunud puu teelt.

21. novembril kell 13.04 juhtus liiklusõnnetus Tootsi alevi Kooli tänaval. Kahe sõiduauto kokkupõrke tulemusel said kannatada sõidukid, inimesed viga ei saanud. Päästjad liigutasid rohkem kannatada saanud sõiduki tee äärde.

27. novembril kell 3.28 süttis Põhja-Pärnumaa valla Reinumuru külas põlema palksaun. Päästjate saabumise hetkel oli hoone täisleekides ning katus juba sisse langenud. Päästjad kustutasid põlengu kell 5.03. 50ruutmeetri suurune saun hävis tules paraku täielikult.

5. detsembril kell 16.52

FOTO: PÄRNU-JAAGUPI PÄÄSTEKOMANDO

helistasid häirekeskusesse naabrid Pärnu-Jaagupi alevist, kelle ülemisel korrusel elav naabrimemm oli kodus kukkunud ning hüüdis nüüd appi. Päästjad avasid korteriukse lammatusriistadega ning aitasid patsiendi kiirabiautosse transportida.

7. detsembril kell 15.52 said päästjad taas kutse abitus seisundis inimesest. Vanem naisterahvas oli oma kodus Vändra alevi kukkunud ning päästjad pidid tema aitamiseks ja kiirabile ukse avamiseks sisenema korterisse läbi akna.

7. jaanuaril kell 23.33 sai häirekeskus teate hoone põlengust Põhja-Pärnumaa valla Sõõrike külas. Tulekahju avastasid elektrikud, kes käisid küla vahel elektriprobleemi tõttu. Suure puidust kõrvalhoone katus põles lahtise leegiga. Tegemist oli kuuriga, mille kõrval asus ka elumaja. Hoone omanik oli majast väljas. Päästjad lokaliseerisid tulekahju kella 1.22 ajal, peale mida otsiti üksikuid tulepesasid. Ligi 260ruutmeetri hoonet hävis umbes 90% ulatuses.

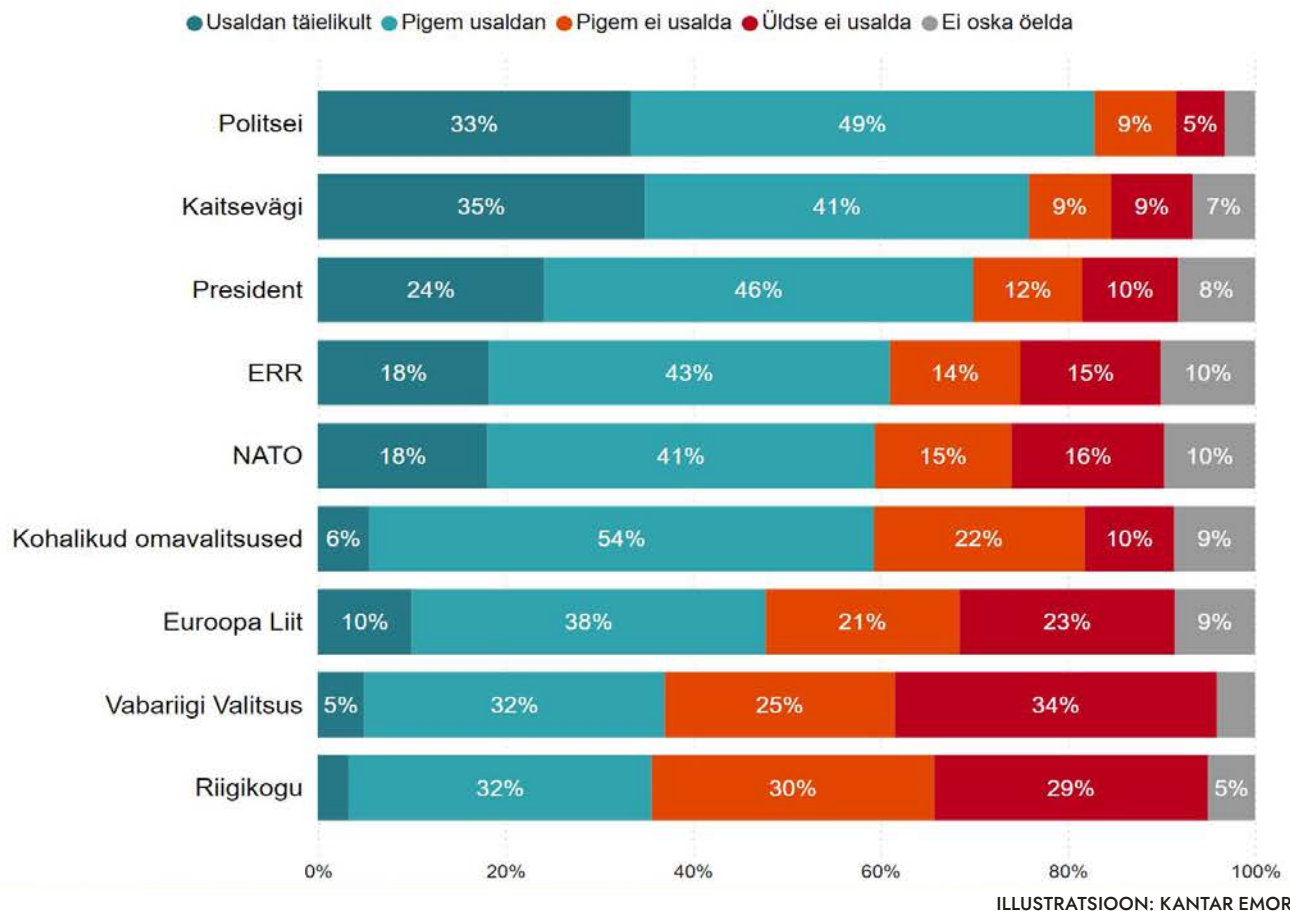
15. jaanuaril kell 1.32 said päästjad väljakutse Põhja-Pärnumaa valla Eermakülla, kus maja korstnas toimus tahmapõleng.

Enne päästjate saabumist püüti tulekollet ohjeldada käsikustutiga. Päästjad kustutasid viie ruutmeetri põlengu ja nõustasid elanikke, kes lubas enne korstnapühkija külastust pliidi alla tuld mitte teha.

26. jaanuaril kell 23.38 teavitati päästjaid, et Põhja-Pärnumaa valla Aasa külas kõrbeb pliidi toot. Päästjad puhastasid pliidi ning likvideerisid ohukolde. Kuna tulekolded olid ohtlikud, keelasid päästjad nende edasise kasutamise, kuni korstnapühkija on need üle vaadanud. Korteriis tuvastati veelgi tuleohutuse puudujääke, mida hiljem kodunõustamise käigus lahendada püütakse.

Institutsioonide usaldamine

Mil määral Te usaldate järgmisi institutsioone?

Uuring: omavalitsusi usaldab ligi kuus inimest kümnest

KRISTEL KITSING
Eesti linnade ja valdade liidu kommunikatsiooninõunik

Riigikantselei tellimusele tehtud värskest avaliku arvamuse seireuuringust selgub, et Eesti elanike usaldus kohalike omavalitsuste vastu on püsinud stabiilsena ning on jätkuvalt kõrgem kui mitme keskvalitsuse institutsiooni puhul.

Möödunud aasta detsembris läbi viidud uuringu järgi usaldab kohalike omavalitsusi 59 protsenti elanikest. Tulemus on võrreldes varasemate

mõõtmistega muutumatu ning kinnitab, et omavalitsused kuuluvad Eesti ühiskonnas usaldusväärsemate institutsioonide hulka.

Uuringust ilmneb, et kohalike omavalitsuste usaldustase on selgelt kõrgem kui valitsusel ja riigikogul.

Kõige enam usaldatakse jätkuvalt politseid ja kaitseväge, kelle usaldusnäitajad ületavad 70 protsendi piiri.

Eesti linnade ja valdade liidu tegevdirektor Veikko Luhalaiu sõnul näitab tulemus, et inimesed hindavad omavalitsuste rolli just igapäevaste ja elula-

hedaste küsimuste lahendamisel.

„Kohalik omavalitsus on inimesele kõige lähem võimutasand. Just siin otsustatakse lasteaiakohtade, hariduse, sotsiaalse, teede ja paljude teiste igapäevaelu puudutavate teemade üle. Stabiilne usaldus näitab, et omavalitsused tulevad nende ootustega valdavalt toime,” ütles Luhalaiu.

Ekspertide hinnangul aitab kohalike omavalitsuste suhteliselt kõrget usaldust hoida otsene kontakt elanikega ning selgelt tajutavad otsused ja teenused. Kohalik tasand on inimeste jaoks kõige vahe-

tum ning seetõttu on ka usaldus vastupidavam üldise ühiskondliku ebakindluse tingimustes.

Avaliku arvamuse seireuuring viidi läbi 15.–22. detsembrini ning selles osales 1418 vähemalt 15aastast Eesti elanikku. Uuringu tellis riigikantselei ja küsitluse viis läbi Kantar Emor. Riigikantselei korraldab avaliku arvamuse seireuuringuid regulaarselt, et jälgida elanike hoiakuid ning usaldust riigi ja kohaliku tasandi institutsioonide vastu.

Uuringu tulemustest saab täpsemalt lugeda www.riigikantselei.ee/uuringud.

Tulemas on lastekonverents

Ootame 3.–4. klasside luulehuvilistest õpilasi kandideerima Eesti teisele lastekonverentsile „Luule meie suus”. Osalema valitakse 30 luulehuvilist last üle Eesti.

Konverentsil on lastel võimalus kaasa rääkida, millist luulet nad lugeda soovivad – alates sisust kuni kujunduseni. Tege- mist on harukordse võimalusega, kus otsustajateks ja arvamuse avaldajateks on lapsed ise.

Lastekonverents toimub laupäeval, 21. mär-

sil kella 13–16 Tallinna südalinna raamatukogus ning kandideerimine lõpeb 15. veebruaril kell 23.59.

Lisainfo konverentsi kohta ning kandideerimisjuhised on leitavad lastekaitse liidu kodulehel lastekaitse.ee. Konverentsi raames saavad osalejad kohtuda ning küsimusi esitada tunnustatud lastekirjanikele ja -luuletajatele: Ilmar Trull, Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal ja Tarmo Vaarmets.

Lukas Perner võitis males esikoha

TARVO SEEMAN
maleringi juhendaja

Pärnu ühisgümnaasiumis toimunud koolinoorte kiirturniiride sarja III etapil males tegi Lukas Perner (pildil) põhikoolide arvestuses suurepärase turniiri, kui võitis kõik oma vastased ning saavutas esimese koha.

Algkoolide arvestuses saavutas Hertruda Zuhaneidude hulgas teise koha! Kuningas kummuli!

Politsei operatiivsündmused

ALAR ABEL
piirkonnapolitseinik

2. detsembril kella 16.47 ajal sõitis Loomse külas sõiduauto teelt välja. Liiklusõnnetuse põhjustas autojuhi terviserike.

4. detsembril kella 14.47 ajal tabas patrull Pärnu-Jaagupis alkoholi tarbinud sõidukijuhi. Alustati väärteomenetlus.

5. detsembril kella 20.36 ajal sai politsei teate Vändrast, et joobes isik häirib kaaskodanike rahu. Patrull leidis asja uurides joobes meeskodaniku, kes käitus ka politseinikega

ähvardavalt. Mees toimetati kainenema.

7. detsembril kella 01.36 ajal sai politsei teate, et Tootsis löi üks mees teist rusikaga näkku. Alustati kriminaalmenetlus.

14. detsembril kella 17.53 ajal toimus Pärnu-Jaagupis avarii, kus sõiduauto sõitis otsa selleks mitteetentähtud kohas teed ületavale naisele. Jalakäija sai vigastada ja toimetati haiglasse.

31. detsembril kella 18.45 ajal tabas patrull Pärnu-Jaagupis alkoholi joobes sõidukijuhi. Alustati kriminaalmenetlus.

1. jaanuaril kella 11.44 ajal tabas patrull Vändra-Vihtra teel alkoholi tarbinud sõidukijuhi. Alustati väärteomenetlus.

1. jaanuaril kella 15.30 ajal anti Vaki külast teada, et tühjal seisvasse majja on sisse murtud. Patrull tabas kohale saabudes kaks meest, keda on alust kahtlustada majja sisse murdmises. Alustati väärteomenetlus.

Praegu on õues ilusad talveilmad, mis lubavad inimestel talverõõme nautida. Paraku kaasneb sellega ka negatiivseid asjalo- lusi, sest teed on väga li-

bedad. Ma ei toonud seda eespool eraldi välja, aga jaanuarikuus on meie piirkonnas toimunud juba kümme liiklusõnnetust, kus sõiduk on libeduse tõttu teelt välja sõitnud. Õnneks on õnnetused olnud kergemat laadi ning inimesed pole neis viga saanud.

Siiski võib libedal teel sõiduki üle kontrolli kaotamine lõppeda ka palju kurvemate tagajärgedega. Seega panen autojuhtidele südamele valida teeoludele vastav sõidukiirus ja arvestada teede libedusega. Turvalist talve!

Sotsiaalkindlustusameti hüvitiste teenustes on muudatusi

Tänavu jõustub sotsiaalkindlustusameti teenustes hulk muudatusi, mis puudutavad paljusid inimesi eri eluetappides. Muutuvad pensionide korraldus, perehüvitiste tingimused ning mitmed nendega seotud toetused ja hüvitised. Osa seniseid teenuseid kujundatakse ümber, osa lõpetatakse ja tekivad ka uued lahendused.

Ajutise kaitse lõppemine

Käesoleva aasta esimeses kvartalis lõpeb paljudel inimestel ajutine kaitse. Euroopa Liidu otsusega pikendati ajutise kaitse direktiivi kohaldamist kuni 4. märtsini 2027, kuid Eestis lõpeb paljude inimeste kaitse varem, sest see oleb nende individuaalsest esmakordsest kohaldamisest.

Inimestele, kellel on ajutine kaitse staatus ja kes saavad sotsiaalkindlustusameti kaudu makstavaid hüvitisi, saadetakse teavitus e-posti teel üks kuu enne ajutise kaitse lõppemist. Teavitus sisaldab juhiseid edasiste sammude kohta. Teavituste edastamine algas möödunud aasta detsembris.

Toitjakaotuspensionist saab toitjakaotustoetus

Käesoleva aasta 1. oktoobrist alates jõustuvad Eestis olulised seadusemuudatused toitjakaotuse korral makstavates toetustes. Tekib uus peretoetuse liik, milleks on toitjakaotustoetus.

Seda toetust saab lapse esindaja taotleda toitjakaotatud lapsele, kes on kuni 19aastane, lapse õppimise korral kuni 21aastaseks saamiseni. Üleminekuperioodil õppuritele kuni 24aastaseks saamiseni.

- Lastele, kellele on 2026. aasta 1. oktoobri seisuga määratud toitjakaotuspension, lõpetatakse

toitjakaotuspension 30. septembri 2026 seisuga ning määratakse toitjakaotustoetus alates 1. oktoobrist 2026. Taotlust ei ole vaja eraldi esitada.

- 18–19aastastel lastel, kelle toitjakaotuspension maksmine on varem lõpetatud õpingute katkestamise tõttu, võib alates 1. oktoobrist 2026 uuesti tekkida õigus saada toitjakaotustoetust. Toetuse saamiseks tuleb esitada sotsiaalkindlustusametile taotlus.

Toitjakaotustoetuse suurus käesolevaks aastaks kuulutatakse välja aprillis. Prognooside järgi on tänavune toitjakaotustoetus umbes 345 eurot kuus.

Need lapsed, kelle toitjakaotuspension oli suurem kui välja kuulutatav toetus, saavad edaspidi toitjakaotustoetust neile algul määratud suuremas summas. Kui toitjakaotuspension oli väiksem kui välja kuulutatav toetus, saab laps edaspidi toetust selles suurus, mis välja kuulutatakse.

Iga aasta aprillis arvutatakse toetuse suurus tarbijahinnaindeksi alusel ümber ning sama aasta mais toetuse summa muutub.

Täiskasvanud ülalpeetavatele – leskedele, töövoime kaotanud inimestele ja pensionistele – jäävad kõik juba määratud toitjakaotuspensionid kehtima tänastel tingimustel ning neile makstakse toitjakaotuspension edasi varasemalt kehtinud tingimustel, kuid alates 1. oktoobrist 2026 toitjakaotuspension ega toitjakaotustoetust nendes sihtgruppidesse kuuluvatele isikutele ei määrata.

Alates 1. oktoobrist 2026 määratakse toitjakaotuspension ainult kahel juhul:

- kahepoolsete sotsiaalkindlustuslepingute alusel;
- kaitsevæteenistuse seaduse alusel.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Lapseootel naistel, kelle lapse teine vanem on surnud ja naine ise on mittetöötav, tekib õigus saada ema vanemahüvitist 100 päeva: 70 päeva enne lapse eeldatavat sünnikuupäeva ja 30 päeva alates lapse eeldatavast sünnikuupäevast.

Kadus senine ennetähtaegne vanaduspension

Tänavu 1. jaanuarist alates senist ennetähtaegset vanaduspension enam ei määrata. Selle asemel on võimalus jääda paindlikule vanaduspensionile, mis annab inimestele suurema otsustusvabaduse pensionile jäämise aja valikul.

Paindliku vanaduspension puhul saab pensionile jääda:

- kuni 5 aastat enne üldist pensioniiga või
- kuni 5 aastat pärast üldist pensioniiga.

Pension suurus on oleneb pensionile jäämise ajast:

- varasemal pensionile minekul on pension väiksem,
- hilisemal pensionile minekul on pension suurem.

Kuigi edasilükatud vanaduspension võimalus jääb alles, on õigus edasilükatud vanaduspensionile ainult neil inimestel, kelle vanaduspension iga täitus enne 2021. aastat. Pärast 2021. aastat pensioniikka jõudnud inimestel seda õigust enam ei teki.

Pensionide indekseerimine

Aprillis toimub iga-aastane pensionide indekseerimine. Indekseerimise käigus korrigeeritakse pensionide suurus vastavalt keskmise palga ja tarbijahinna indeksi muutusele. Indekseerimise eesmärk on tagada, et pensionid kasvaksid koos elukalliduse ja majanduse üldise arenguga.

Perehüvitised

- Vanemahüvitise ülempiir. Vanemahüvitise ülempiir muutub alates 1. jaanuarist. Kui seni oli maksimaalne hüvitis kolmekordne keskmine palk ehk 5265,09 eurot kuus, siis uuel aastal on ülempiir kahekordne keskmine palk, 3806,10 eurot kuus. Uus piir rakendub kõikide-

le vanemahüvitise liikidele, sh emahüvitisele. Muudatus puudutab peresid, kelle laps sünnib 2026. aastal või hiljem.

Vanemahüvitis arvutatakse alati eelnenud kuu tulu alusel, mistõttu võib enne aastavahetust saadud kõrgem sissetulek mõjutada ühe kuu hüvitise suurust, kuid alates 2026. aastast arvestatakse hüvitist juba uue ülempiiri järgi.

Ülempiiri muutus vähendab ka lapsepuhkuse ja puudega lapse vanema puhkuse päevamäära. Lapsepuhkuse päevamäär ülempiiri summa oli eelmisel aastal 87,75 eurot. Tänavu on ülempiir 63,44 eurot. Puudega lapse vanema puhkuse päevamäär ülempiir oli mullu 251,72 eurot. Käesoleval aastal on see 181,24 eurot.

- Kaob vanemahüvitise tulu teenimise piir ning vanema sissetulekust olenemata hüvitist enam ei vähendata.

- Kaob alaealise põhipuhkuse tasu hüvitamine. Alaealise töötaja iga-aastase põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva, millest

riik hüvitab töandjale maksimaalselt 7 kalendripäeva. Käesoleval aastal on töölepingu seaduse muudatuse eesmärk vähendada alaealise põhipuhkuse kestvus 28 kalendripäevale. Seaduse jõustumisel ei hüvita riik enam alaealise töötaja puhul riigieelarvest töandjale 28 kalendripäeva pikkust põhipuhkust ületava osa, sest alaealise töötaja iga-aastane põhipuhkus lüheneb.

- Maksuvaba tulu arvestamine. Alates 1. jaanuarist on tööealiste inimeste maksuvaba tulu kuni 700 eurot kuus ehk 8400 eurot aastas. Muudatus puudutab tööealisi inimesi, kes saavad sotsiaalkindlustusametilt tulumaksuga maksustatavat hüvitist ja ei ole veel jõudnud vanaduspensioniiikka, näiteks vanemahüvitist või kahjuhüvitist. Selleks, et arvestus oleks inimese jaoks soodne ja korrektne, tasub maksuvaba tulu avaldus üle vaadata nii töandja juures kui ka sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses.

Allikas: sotsiaalkindlustusamet

Palve valla elanikele sotsiaallosakonnalt

Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse sotsiaallosakond palub vallakodanikel leppida vastuvõtuaeg eelnevalt kokku oma piirkonna sotsiaaltöö, lastekaitse või eestkostespetsialistiga telefoni või e-posti teel.

Palume mõistvat suhtumist, kuna sotsiaaltöötajad ei viibi tööpäeva jooksul alati halduskeskuses kohapeal – töö hõlmab ka kodukülastusi, kohtumisi ametiasutustes, koosolekuid, koolitusi ning kohtuistungitel osalemist. Ilma

eelneva broneeringuta vastuvõtule tulles võib seetõttu juhtuda, et sotsiaaltöötajat ei ole parasjagu kontoris ning klient jääb teenindamata.

Selliste olukordade ja võimaliku ebamugavuse vältimiseks palume vastuvõttu eelnevalt kokku leppida. Nii saame tagada vajalikku aega iga kliendi jaoks ja sujuvama teeninduse.

Täname mõistva suhtumise ja koostöö eest!

PÕHJA-PÄRNUMAA VALLAVALITSUSE SOTSIAALOSAKONNA KONTAKTID:

SOTSIAALTÖÖ SPETSIALISTID:

Külli Karits – sotsiaalspetsialist (Pärnu-Jaagupi piirkond), 5328 4626, kyl.li.karits@pparnumaa.ee
Krista Lindmäe – sotsiaaltööspsialist (Tootsi piirkond), 5376 1671, krista.lindmae@pparnumaa.ee
Kersti Tilk – sotsiaaltööspsialist (Vändra piirkond – eakad), 5340 4411, kersti.tilk@pparnumaa.ee
Diana Audru – sotsiaaltööspsialist (Vändra piirkond – tööealised), 529 6406, diana.audru@pparnumaa.ee

EESTKOSTESPETSIALIST:

Maris Heldja-Pärn – eestkostespetsialist, 507 7231, maris.heldjaparn@pparnumaa.ee

LASTEKAITSESPETSIALISTID:

Kerttu-Kaia Kesler – lastekaitsepspsialist (Pärnu-Jaagupi ja Tootsi piirkonnad), 5664 4562, kerttukai.kesler@pparnumaa.ee
Piibe Lohuaru – lastekaitsepspsialist (Vändra piirkond), 5787 7505, piibe.lohuaru@pparnumaa.ee
Anu Oismets – lastekaitsepspsialist (erivajadustega laste ja asendushoolduse teema), 5191 1641, anu.oismets@pparnumaa.ee

SOS Lasteküla tugevdab Põhja-Pärnumaal peresid

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus on sõlminud SOS Lastekülaga koostöölepingu peretugevdusteenuse osutamiseks Põhja-Pärnumaa peredele.

SOS Lasteküla osutab peretugevdusteenust ja tegeleb ennetustööga, et toetada peresid juba enne kriisi süvenemist ning ennetada laste perest eraldamist.

Peretugevdusteenus aitab peredel raskustest välja tulla, arendades vanemlike oskusi, tugevdades peresuhteid ja parandades igapäevast toimetulekut. Töötaja toetab peret praktiliselt ja emotsionaalselt, et laps saaks kasvada oma kodus turvaliselt ja stabiilselt.

Peretugevdusteenus on mõeldud lastega peredele, kes seisavad silmitsi mistahes keeruliste olukordadega. Olgu tegemist üle pea kuhjunud igapäevaste

olme- või rahamuredega, vaimse tervise küsimustega, laste õpiraskustega, teismelise käitumisega, sõltuvusmurede või mistahes suhtlusprobleemidega.

Osalemine on vabatahtlik ja eeldab lepingu sõlmimist, millega pere kohustub teenust kasutama vähemalt kuus kuud.

Koostöös pere tugitöötajaga seatakse selged eesmärgid, mille saavutamise poole püüeldakse ühiselt. Tugitöötaja aitab perel probleemidest üle saada ja edaspidi edukalt ise toime tulla.

Peretugevdusteenus on peredele tasuta.

Peretugevdusteenuse esimese sammuna saab pere endale toeks SOS Lasteküla tugitöötaja. Tugitöötaja on perele usaldusväärne partner, kes pakub keerulisel ajal vajalikku juhendamist, tuge ja abi. Tugitöötaja teeb koostööd

kõigi pereliikmetega, et pakkuda igaühe vajadustele vastavat toetust.

Tugitöötaja kohtub perega vähemalt kord nädalas, vajadusel sagedamini.

- Ta õpetab vanematele igapäevaelu-oskusi, annab nõu, kuidas rahaga paremini toime tulla, aitab pere eelarvet koostada, dokumentidega tegeleda,

- Vajadusel käib perega koos arsti juures,

- Kui vaja, hoiab silma peal laste kooliskäimisel ja õppimise edenemisel ning suhtleb õpetajate ja kooli tugispetsialistidega.

- Vahel korraldab tugitöötaja laste ja perega väljaspool kodu midagi tore-dat, näidates, kuidas ühiselt kvaliteetaega veeta.

- Kui tugitöötaja märkab, et pere või laps vajab spetsiifilisemat tuge, kaasab ta asjakohased spetsialistid.

Tugitöötaja ei tee pere eest asju ära, vaid aitab

Vallavalitsus alustas koostööd mittetulundusühinguga Sotsiaalne Kaasatus

Alates tänavu jaanuarist on Põhja-Pärnumaa vallavalitsus alustanud koostööd mittetulundusühinguga Sotsiaalne Kaasatus, et pakkuda valla elanikele täiendavaid sotsiaal- ja nõustamisteenuseid. Nõustamiskeskus Sotsiaalne Kaasatus tegutseb Pärnumaa ja Raplamaa piirkonnas ning vajaduspõhiselt ka mujal Eestis.

Koostöö raames osutatakse Põhja-Pärnumaa elanikele völanõustamise ja psühholoogilise nõustamise teenust. Völanõustamise eesmärk on aidata

inimesel selgitada välja oma varaline olukord, pida läbirääkimisi völasaldajatega, ennetada uute völgade tekkimist ning parandada igapäevast toimetulekut. Psühholoogiline nõustamine toetab vaimset heaolu, aitab toime tulla pingete ja kriisidega ning tugevdab enesekindlust ja toimetulekuoskusi.

Teenuseid osutavad vastava kõrghariduse ja erialase ettevalmistusega spetsialistid.

Valla elanikele on teenused tasuta, kui teenuse taotlemiseks pöörduetakse Põhja-Pärnumaa vallava-

KONTAKT

MTÜ Sotsiaalne Kaasatus – nõustamiskeskuse kontaktid
Nõustamiskeskus Sotsiaalne Kaasatus MTÜ
Aadress: Rüütli tn 14, 80011 Pärnu (Pärnumaa)
Telefon 5552 1999
E-post sotsiaalnekaasatus@gmail.com
Veebileht www.sotsiaalnekaasatus.eu

litsuse sotsiaalosalakonda. Sotsiaaltööspsialistid hindavad abivajadust ja suunavad teenusele.

Lisaks völanõustamisteenusele ja psühholoogilisele nõustamisele osutab Sotsiaalne Kaasatus veel mitmeid erinevaid nõustamis- ja tugiteenuseid, sealhulgas näiteks tugiisikuteenust, perelepitusteenust, pereteraapiat, kogemusnõustamist, sõltuvusnõustamist ja logopeediateenust.

Mis on peretugevdusteenus?

perel saavutada kontrolli oma elu üle, et edaspidi eluolukordi edukalt lahendada ja iseseisvalt toime tulla.

Peretugevdusteenusele suunavad Põhja-Pärnumaa valla lastekaitsetöötajad, kelle poole võib julgelt murede korral pöörduda.

Allikad: SOS Lasteküla Eesti Ühing, vallavalitsuse sotsiaalosalakond

KONTAKT

VALLAVALITSUSE LASTEKAITSESPETSIALISTID:

Kerttu-Kaia Kesler

Pärnu-Jaagupi ja Tootsi

halduskeskused

Telefon: 5664 4562

E-post: kerrtu.kaia.kesler@

pparnumaa.ee

Piibe Lohuaru

Vändra halduskeskus

Telefon: 5787 7505

E-post: piibe.lohuaru@

pparnumaa.ee

Anu Öismets

erivajadustega lapsed ja

asendushooldus

ülevallaline

Telefon: 5191 1641

E-post: anu.oismets@

pparnumaa.ee

19.01- 28.02.26
VÄNDRA KULTUURIMAJAS

ARS KUNSTISTUUDIO
maalinäitus
KOHALOLU

Kohalolu on grupinäitus, mis koondab eri autorite maalid.

Näitus lähtub vooseisundi mõistest kui seisundist, kus tähelepanu on koondunud hetke, tegevus ja teadvus sulanduvad ning loominguline protsess kulgeb vahetult ja pingevabalt.

Eksponeeritud teosed käsitlevad kohalolu erinevatest vaatenurkadest: spontaanses ja intuiitiivses maalimises-ajast, mil kunstnik on olnud täielikult kohal. Maal ei ole siin üksnes kujutis, vaid sündmus...

Kuigi autorite käekirjad ja lähenemised on erinevad, seob teoseid ühine huvi vahetu kogemuse ja sisemise tähelepanu vastu. Nii muutub ka vaatamine osaks vooseisundist – vaikseks, keskendunud ja avatud kohtumiseks.

Kohalolu kutsub vaatajat märkama ja mõtestama kohalolu mitte lõpliku seisundina, vaid pidevas muutumises oleva protsessina, mis avaldub nii loomingus kui ka selle vastuvõtmises.

Heade soovidega
ARS KUNSTISTUUDIO
annela.stuudio@mail.ee
tel. 5524034

FOTO: SHUTTERSTOCK

Vändra ja Juurikaru noored KUMUs koos Hannes Vörnoga

MARIS ROOST
Vändra muusika- ja
kunstikooli õpetaja

Novembrikuu viimase nädala sombusel kolmapäeva hommikul kogunes väike, ent äärmiselt entusiastlik kunstihuviliste kamp Vändra muusika- ja kunstikoolist ning Juurikaru põhikoolist. Seljakotid pakitud, kindad käes ja silmad veel poolenisti kinni, alustati pikka teekonda pealinna poole. Vajaliku äratuskella töö tegi talvehommik ise – külm, terav ja aus. Pärast kahte ümberistumist, parajalt kõmpimist ja tublit kogust jõulumelu seisis meie väike matkaseltskond lõpuks KUMU ukse ees – täpselt õigeks ajaks. Ja seal ta ootas – mitte lihtsalt giid, vaid elamus – Hannes Vörn. Kohtumise korraldas lapsevanem Toomas Firsanov-Kõuts, ja ausalt öeldes oli tal erakordselt hea kõhutunne.

Juba kaldteedest üles sibades tegi Hannes esimese ootamatu peatuse: „Kunstniku tee ongi nagu see kaldtee – vahel sile, vahel järsem, aga alati ronimist väärt.” Lapsed kuulasid. Õpetajad kuulasid. Isegi seinad tundusid korraks vaiksemaks jäävat.

Esimesed kunstikoletsed – suurte betoonist Veneetsia biennaali hiiglaste kujul – tekitasid lastes nii elevust kui ka küsimusi. „Kui kunst natuke ehmatab, on ta oma töö ära teinud,” muigas Hannes ja juhatas seltskonna järgmise üllatuse ni.

Sealt edasi läks seiklus aina ägedamaks: „Joonistage iga päev kasvõi üks mõte – või sodi. Peaasi, et käsi ja pea liiguvad,” julgustas Hannes.

Ta õpetas nägema marmorskulptuurides mustreid ja „salakoode”, justkui oleksid need antiiksed 3D-printerid.

Kõleri kavandid? Loomulikult sama suured kui lõpptööd, tellija nõudis!

Ja see suur kunstnike salatõde: heledat värvi pole olemas – on soojad

ja külmad toonid, mis loovad illusiooni.

Ühe kuju juures avas Hannes aga hoopis peidetud loo kiusamisest. Tüdruk hundirüüis polnud lihtsalt ilus kuju – tema silmis oleks nagu peidus mingi nukker varri. Hannes ütles vaikelt: „Kui märkad kiusamist, siis küsi kiusajalt: „Kas sul on mure?” See küsimus võib päästa rohkem, kui arvatagi oskame.”

Lapsed said teada ka Kaarel Liimandi vaprust, kes pärast läbipõetud haigust ei näinud värve, ent jätkas maalimist värvinimetuste järgi. See lugu tegi saali hetkeks täiesti vaikseks.

Mis tegi selle retke eriliseks?

Hannes ei andnud kunagi vastuseid ette. Ta pani noored uurima, seletama, kahtlema ja avastama. Ning see muutis muuseumikülastuse millekski palju suuremaks – elamuseks, mis jääb pikaks ajaks meelde.

Õpilaste muljed

Lotta Maria:

„Ma sain teada, et tegelikult võib joonistusi ja maale päris lähedalt vaadata – ainult katsuda ei tohi. Lähedalt oli nii lahe näha, kuidas üks või teine pintslijoon on päriselt tehtud. Ja ma proovin nüüd iga päev midagi joonistada, nii nagu Hannes ütles. Mulle meeldis ka tema mõte, et õiget tõe pole olemas – on iga inimese enda tõde.”

Uko:

„Minu arust on Hannes väga huvitav mees ja teised võiks temalt eeskuju võtta. Arvo Pärdi näitusel märkas ta, et saan noodist aru, ja me rääkisime natuke muusikast. Ta soovis mulle lahkudes isegi edu muusikakooliga! Ta märkas kõiki lapsi. See avaldas mulle eriti muljet.”

Kuigi päev väsimusest ei hoolinud ja kodutee venis sama pikaks kui hommikul, olid kõigile selged kaks asja – kogu see ärkamine, külm ja trall oli seda väärt ning et kunst võib alati üllatada – kui lubad endal seda päriselt vaadata.

Vändra ja Juurikaru noortele oli KUMU külastuse ajal giidiks Hannes Vörn.

Pärnu-Jaagupi muusikakooli jõulutervituse andis edasi pea terve kooli pere.

FOTO: ERAKOGU

Pärnu-Jaagupi muusikakooli tegemistest

ELENA MÄGI

Pärnu-Jaagupi muusikakooli
õppealajuhataja

Novembrikuu möödus eelkõige arvestuslikeks esinemisteks ettevalmistumisega. Kuu keskel said need edukalt ka sooritatud.

Suur töö tehti ära ka laulukonkurssideks valmistumisel. Vabariigi suurima osalejate arvuga lauluvõistlusel „Sügisulgu 2025” eelvoorudes osales Pärnu-Jaagupist lausa 18 noort solisti õpetajate Elena ja Triin Mägi juhendamisel. Lapsed esindasid lasteaed Pesamuna, muusikakooli ja põhikooli.

Noored lauljad olid tublid ja näitasid ennast iga- heast küljest. 4–10aastaste lauljate seast pääsesid Endla teatri laval toimunud lõppkontserdile Mirtel Algo (lasteaed Pesamuna, juhendaja Triin

Mägi) ja Samuel Oviir (Pärnu-Jaagupi põhikool, juhendaja Elena Mägi).

11–19aastaste seas võistles finaalis Henriette Visk (Pärnu-Jaagupi muusikakool, juhendaja Elena Mägi). Lõppkontserdile esinema pääses ka eelvoorus žüriile silma jäänud Hendrik Visk (Pärnu-Jaagupi muusikakool, juhendaja Elena Mägi). Saame olla uhked meie lauljate üle.

14. novembril esines Gregory-Marcus Lensment (õpetaja Kaido Kivi) Kaitseliidu ja Kaitseleidu Pärnumaa maleva pidulikul sünnipäeväüritusel Endla teatris.

15. ja 16. novembril osalesid meie kitarrieriala poisid Keiron Kodasma, Ben-Johann Pärtel ja Jasper Lorentson koos õpetaja Gajane Kurbanovaga 10. Pärnu kitarripäevadel ning naasid sealt positiivsete emotsioonidega.

28. novembril esinesid

Tori kirikus meie puhkpillipoisid Ron Okiar Liiv, Kevor Lusti, Karl Marten Ole, Marten Tombak, Gregory Marcus Lensment ja Lucas Oliver Lensment, keda juhendab õpetaja Kaido Kivi. Lisaks eelpoolnimetatule ootavad ees veel toredad esinemised Pärnu kontserdimajas ja Tallinnas Rootsi-Mihkli kirikus.

Detsembrikuu kulges jõulude tähe all. Valmistasime mudilaskoori ja muusikakooli laagri-orkestriga ette väikese jõulude tähe all. Valmistasime mudilaskoori ja muusikakooli laagri-orkestriga ette väikese jõulude tähe all. Valmistasime mudilaskoori ja muusikakooli laagri-orkestriga ette väikese jõulude tähe all.

8. detsembril kogunesid kooli aulasse karmoškasõbrad ning panid saali rõkkama lõbusate karmoška- ja akordionilugudega.

Õpetaja Reine Niinega musitseerisid laval Daniel Suursiim, Kenno Rooht, Simmo Simson, Tristen Vahenurm ning Carl ja Robin Kruuse.

12. detsembril lustisid muusikakooli eelõppe mudilased. Vaheldumisi kauniste jõululaulude ja pillilugudega mängiti vahvaid mänge ning meisterdati tore pildike kuuma aurava kakaotassiga. Lapsi juhendas õpetaja Triin Mägi.

13. detsembril andsime edasi muusikakooli jõulutervituse „Imelist jõuluaega!”. Lavale astusid erinevad pilliansamlid ja lauljad ning esindatud oli pea terve kool. Kahjuks pidi nii mõnigi esineja kodus tõevoodis tervist kosutama. Kontsert kujunes südantsoojendavalt armsaks, kus kõrvuti esinesid suured ja väikesed muusikud ning edasi sai antud ühine jõulusoov.

Henriette Visk.

Mirtel Algo. FOTOD: TÕIV JÕUL

Samuel Oviir.

Hendrik Visk.

Värvidega jutustatud aasta: kunstigalerii loominguline rännak

MARIS ROOST

Vändra kunstigalerii möödunud hooaeg oli mitmekesine ning südamesse minev. Iga näitus ja töötuba rikastas nii kohalikku kultuurielu kui ka galeriid ennast. Suur tänu kõikidele kunstnikele, külastajatele, koostööpartneritele ning abilistele – teie osalusest ja energiast sündis aasta, mis jääb meelde.

Kunstigalerii jaoks oli mullune aasta rohke loovuse, sooja koostöö ning inspireerivate kohtumiste aasta. Galerisaalid täitusid nii professionaalsete kunstnike kui ka noorte loojate töödega, mis pakusid külastajatele avastamisrõõmu, mõtisklusi ja emotsioone. Aasta jooksul avati mitu meelde jäävat näitust ning toimusid populaarsed töötöad, mis tõid galeriisse palju kunstihuvilisi.

Kevadet tervitas Epp Maria Kokamäe näitus „Kevade ootuses“

Aastaringi esimeseks suurvormiks oli Epp Maria Kokamäe poeetiline ja hingeline näitus „Kevade ootuses“. See oli teekond tundlikkuse ja ilu maailma, kus iga maal avaldas kunstniku sisemaailma sügavust. Näituse kureerimine pakkus galeriile erilist rõõmu – Epp Maria looming avas end kui lugu täis soojust, naiselikku õrnust ja vaikset valgust. Inglise, naisekujud ja mütooloogilised sümbolid rääkisid vaatajale lugusid lootusest ja ajatusest. Publiku soe tagasiside kinnitas,

et näitus puudutas südameid ning pakkus kevadist helgust ka hinge.

Traditsiooniks kujunenud Vändra muusika- ja kunstikooli näitus koos lõputööde kaitsmisega kandis sel aastal mängulist ja lustakat pealkirja – „Kärvased kangelased ja sulevilised supermodellid“. Avamisest kujunes tõeline kunstopilask – õpilased esitlesid oma värvikaid joonistusi, maale ja skulptuure. Näituse rõõmsameelne õhkkond tõi galeriisse palju lapsi ja peresid. Noorte kunstnike looming, täis uljust ja fantaasiat, pakkus kuhjaga vaatamisrõõmu ning näitus püsis avatuna terve kuu.

Suve kõrgpunkt – Külili Järvi graafikanäitus „Apokalüptiline 7“

Juulis avati Saaremaa tunnustatud graafiku Külili Järvi isikunäitus „Apokalüptiline 7“, millega kunstnik tähistas oma 70. sünnipäeva. Näituse keskmes oli püha arv seitse – sümbol, mis on saanud autorit kogu elu. Järvi sügavtrüki- ja autoritehnikates teosed pakkusid külastajatele filosoofilist ja vaimset rännakut, kus kunst, elu ja inimese sisemaailm põimuvad üheks. Näitus äratas suurt huvi ning tõi galeriisse hulgaliselt kunstiõppurid üle Eesti.

Sügisel jõudis galeriisse meie enda valla inimese Alar Pääro looming, mis avas kunstniku kireva ja käämulise elutee. „Värviline maailm“ tutvustas kunstniku isiklikke otsinguid, katsumusi ja loo-

Kunstigalerii kalendri soetamisega (hind 5 €) saab toetada kunstigalerii tegevust.

FOTO: MARIS ROOST

mingulist eneseleidmist. Pääro maalides põimuvad isiklik lugu, värviküllus ja sisemised otsingud. Näitus mõjus tunnistusena kunstist kui inimeseks jäämise ja vabaduse hoidmise viisist.

Novembris avati Erki Evestuse karikatuurinäitus „Mälu“, mis tõi publikuni pandeemiaaegsed humoorikad ja samas mõtlemapanevad vaatlused. Evestuse äratuntav stiil – suured ninad, män-

gulised ilmed ja teravmeelne lähenemine – püüdis külastajate pilku ning pakkus paraja annuse nalja ja äratundmist. Näitusega kaasnes ka loeng huumorist ning karikatuurikunstist.

Lisaks näitustele täitsid galerii elevusega erinevad töötöad

Aasta jooksul toimusid mitmed populaarsed töötöad: vallatu nukkprossi meisterdamine, siidisalli maalimine, alkoholitintide töötuba ja mitmed teised loovad ettevõtmised.

Osalejad said proovida uusi tehnikaid ja luua ise midagi kaunist, mis lisas galeriile kogukonda ühendavat rolli.

Tuleval aastal ootab Vändra kunstigalerii külastajaid taas kirju ja inspireeriv programm. Plaanis on mitmed eriilmelised näitused, loengud ja töötöad, mis pakuvad võimalust avastada nii uusi tehnikaid kui ka põnevaid kunstnikke.

Kevad töötab tuua kohtumise meie oma küla eiteedega – soe ja huumorikas näitus, mis avab inimeste täiesti uuel moel. Sügisel aga lubab

galerii hullutada publikut intrigeeriva väljapanekuga, mis loodetavasti paneb nii mõnegi külastaja mõtteid keerutama.

Uus aastaring saab olema sama mitmekülgne ja üllatuserohke kui eelmise – kunstist rikas, kogukonda ühendav ning emotsioone pakkuv. Kunstigalerii uksed on avatud kõigile, kes soovivad kogeda kunsti jõudu ja avastada maailma uue pilguga.

Kunstigaleriil on nüüd oma kalender, kuhu oleme talletanud killukesi meie varasematest näitustest. Kalendri soetamisega saad endale ilusa kunstilise kaaslaste kogu aastaks ning samal ajal toetada kunstigalerii tegevust – kalendri hind on 5 €.

Lisaks on galeriis müügil ka varasemate näituste kataloogid, mis on nüüd märksa soodsama hinnaga kui varem. Hea võimalus täiendada oma kunstikogu või leida sisukas kingitus.

Kunstigalerii on avatud esmaspäevast reedeni kella 15–18 ning laupäeviti kella 12–15. Jääme ootama uusi kohtumisi ja loovaid elamusi ka alanud aastal.

VÄNDRA KUNSTIGALERII

Lahedad õpitöad Vändra Kunstigaleriis

14.02.2026 kell 11.00 Polümeersavist ehe	28.03.2026 kell 11.00 Stencil tehnikas karikatuurne perepilt	25.04.2026 kell 11.00 Keraamiline madal vaagen angoobiga
OSALUSTASU 7€	OSALUSTASU 7€	OSALUSTASU 10€

REGISTREERIMINE:
MARISROOST@GMAIL.COM
KUNSTIGALERII@PPARNUMAA.EE

VÄNDRA KUNSTIGALERII

Silmast silma

2.02.-20.03.2026

AVATUD:
E-R KELL 15.00-18.00
L 12.00-15.00
P SULETUD
IGA KUU VIIMASEL REEDEL SULETUD

NÄITUSE AVAMINE
2.02.2026
KELL 16.00
Sissepääs täiskasvanule 3€

Keelesõbra programm otsib mentoreid

KSENIA LAINE

Integratsiooni sihtasutuse kommunikatsioonijuht

Kõik eesti keelt emakeelena või väga heal tasemel oskavad inimesed on oodatud osalema Keelesõbra programmis vabatahtliku mentorina, et toetada keeleõppijaid eesti keeles suhtlemisel. Integratsiooni sihtasutuse ellu kutsutud programmi uue hooaja registreerimine on alanud ning kestab kuni 6. veebruarini 2026.

„Keelesõbra programmis viime kokku eesti keelt paremini osata soovivad inimesed vabatahtlike vestluspartneritega. Vabatahtlikul eesti keele mentoril ei pea olema õpetamiskogemust – loeb heasoovlikkus ja soov panna oma aega, et inimest eesti keele praktikaga aidata,” ütles Keelesõbra programmi juht Ave Landrat. Programmiga alustati COVID-19 pandeemia ajal, kui paljud inimesed olid sunnitud koduseinte vahel olema. Pärast esimest hooaega ja positiivset tagasisidet nii mentoritelt kui ka õppijatelt otsustati programmist jätkata. „Näeme, et huvi eesti keele õppe vastu ei raugu ning oleme tänulikud kõigile mentoritele, kes on valmis õppijaid aidama. Mentori elukoht, vanus ega muu taust ei ole kuidagi määravad,” lisas ta.

Mentoriks sobivad täisealised inimesed, kes oskavad eesti keelt emakeelena või väga heal tasemel. Mentor vestleb õppijaga igapäevastel teemadel vähemalt korra nädalas kolme kuu vältel – alates sõbrapäevast, 14. veebruarist kuni 14. maini. Vestlemiseks valitakse mõlemale sobiv suhtluskanal, näi-

teks WhatsApp, Zoom, MS Teams või telefon. Seni on mentorina panustanud eri elualade esindajad – tippjuhtidest pensionärideni. Noorim mentor on olnud 18- ning vanim 89aastane.

Programmis osalemiseks peab eesti keele õppijal olema vähemalt B1 tasemel keeleoskus, seega pole põhjust karta – vestelda saab igal juhul eesti keeles. Keeleõppijad hindavad mentorite heasoovlikkust ja on tänulikud võimaluse eest suhelda. „Minu jaoks oli kõige olulisem selline suhtluse formaat, kus saan eesti keelt emakeelena kõneleva inimesega elavalt suhelda. Tunnen, et olen muutunud eesti keele kasutamisel julgemaks ning kasutan sõnade valikul ja eneseväljenduses näiteks inglise keelt palju vähem,” üt-

FAKTID

- Vabatahtlikud mentorid aitavad eesti keele õppijaid.
- Mentoriks sobib iga hästi eesti keelt oskav täiskasvanu.
- Mentoriks saab registreeruda 6. veebruarini.
- Suhtlus käib veebi või telefoni teel ning vähemalt korra nädalas.
- Programm kestab 14. veebruarist 14. maini.
- Seitsmendat korda toimuvast programmist on siiani osa võtnud üle 7400 inimese.

les eesti keelt aastaid õpinud tallinlane Darja, kes osales programmis 2024. aastal.

Nii mentorid kui ka õp-

pijad peavad olema täisealised. Kuue tegutsemisaasta jooksul on programm toonud kokku ligi 7400 keelesõpra eri vanuses, kõikvõimalikelt elualadelt ning 36 erineva emakeelega. Keelesõbra programm ei küsi tasu õppijalt ega maksa mentoritele, kuid pakub väärtuslikke kogemusi.

„Mentoriks olemine on andnud uusi kontakte ja teadmisi, aidanud paremini mõista erinevaid kultuuritaustu ning avardanud silmaringi. Samuti on see pakkunud võimalust võtta aega sisukateks vestlusteks,” ütles matemaatikaõpetaja Taavi Simson, kes on programmis osalenud neli aastat järjest. Ta lisas, et keelepraktika pakkumisega saab igaüks hakkama: „Filoloog ega keeleekspert olema ei pea.

Oluline on aidata keelesõbral mõista argikeelt, kõnekäände ja keelelisi nüansse, mis emakeelsele tunduvad iseenesest mõistetavad, kuid õppijale keerulised. Ka lihtsa keele kuulmine ja häälduse kogemine on suureks abiks.”

Vestluste läbiviimisel toetab mentorit soovitude ja materjalidega Keelesõbra programmi meeskond, kes viib esmalt kokku õppijad ja mentorid. „Keelesõprade paaride moodustamisel püüame lähtuda nii sobivast ajavahemikust kui ka inimeste huvidest. Tean, et kui avame registreerimise keeleõppijatele, saavad kohad otsa mõne tunniga. Seepärast on mentorite panus eriti oluline – mida rohkem inimesi osaleb, seda rohkematele saame tuge pakuda,” ütles Landrat.

Mentorina programmis osalemiseks saab registreeruda Integratsiooni Sihtasutuse veebilehel www.integratsioon.ee/keelesober hiljemalt 6. veebruaril. Samalt veebilehelt leiab ka infot programmi kohta.

Eesti keele õppijad saavad Keelesõbra programiga liituda alates 9. veebruarist, kui avaneb nende mõeldud registreerimisvõimalus. Keelesõbra programmi meeskond hakkab keeleõppijaid ja mentoreid kokku viima sõbrapäeval, 14. veebruaril. Programmi hooaeg kestab 14. maini.

Paljud keelesõbrad jäävad suhtlema ka pärast programmi ametlikku lõppu ning suur osa korra kätt proovinud mentoreid lööb kaasa ka järgmisel hooajal.

VIHTRA KÜLAKESKUSES
14. VEEBRUARIL

ALGUSEGA KELL 12.00
 SAANISOIT HOBUSEGA
 TALVISED MÄNGUD
 KOSUTAV SUPP JA KUKKEL
 TASUTA

VAST LAPÄEV & SÕBRAPÄEVA DISKO

ALGUSEGA KELL 19.00

DISKO PILETIINFO:
 KUNI 15 AASTASTELE (KA) 5€
 ALATES 16 AASTASTELE 10€
 SISSEPÄÄS DOKUMENDI ALUSEL!

PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA

Järgmine
 mälumäng
 13.veebruaril
 2026

algusega kell
 18.00

VÄNDRA KULTUURIMAJA
Naistepäeva PIDU

6. märts 2026 kell 20.06
 ans
FLAMINGO

Üllatusesinejad

Piletid müügis Vändra Kultuurimajas
 Eelmüügist 12 €, kohapeal 15€

Avatud baar

Vaata, kas tänavu on sinu aasta sõeluuringule minna

Sel aastal saab kutse emakakaelavähi, rinnavähi ja soolevähi tasuta sõeluuringule kokku 14 783 ravikindlustatud ja -kindlustamata Pärnumaa elanikku. Uuringule pääseb kiiresti, sest sõeluuringus osalejatele on loodud vastuvõtuajad väljaspool järjekorda, lisaks on teatud uuringute puhul võimalik proov võtta kodust lahkmata.

Möödunud aastal osales kutse saanud Pärnumaa elanikest emakakaelavähi sõeluuringus 66%, rinnavähi sõeluuringus 68% ja soolevähi sõeluuringus 67%.

Ida-Tallinna keskhaigla onkoloogiakeskuse juhataja dr Elen Vettuse sõnul on sõeluuringu mõte lihtne: avastada pahaloormuline kasvaja enne seda, kui see on sümptome andnud. „Emakakaela- ja soolevähi sõeluuringu puhul saame rääkida lausa vähi ennetamisest, sest uuringuga avastatakse vähieelsed seisundid, mille ravimisega hoiame ära pahaloormulise kasvaja tekke,” ütles Vettus. „Panen kõigile südamele, kes on sel aastal sõeluuringule kutsutud – palun leidke hetk oma tervise heaks. See on lihtne samm, millel võib olla elupäästev mõju. Varakult avastatud vähk on ravitav. Ka siis, kui uuring näitab, et kõik on korras, on sellest suur kasu – teadmine, et sinuga on kõik hästi, on omaette väärtus.”

Näitlejanna Anne Veesaar julgustab oma kogemuse põhjal kõiki kutsutuid sõeluuringule mine-ma, isegi kui mõte uurin-

KES ON KUTSUTUD?

2026. aastal on kutsutud:

- rinnavähi sõeluuringule kõik naised sünniaastaga 1952, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974, 1976.
- emakakaelavähi sõeluuringule kõik naised sünniaastaga 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986, 1991, 1996.
- soolevähi sõeluuringule kõik naised ja mehed sünniaastaga 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970.

Lisainfo: soeluuring.ee

gu tegemisest või tulemusest tundub hirmutav. „Olen lasknud soolevähi sõeluuringu mitu korda mööda, sest tunnistan ausalt – kartsin tulemust. Möödunud sügisel otsustasin aga hirmule vastu astuda ja sõeluuringus osaleda. Õnneks oli vastus negatiivne ja sain tagasi meelerahu. Kutsun üles ka kõiki teisi – võimalust enda tervise tasuta kontrollimiseks ei tohi mööda lasta,” rõhutas Veesaar.

Emakakaelavähi uuringut saab teha ka kodus

Tervisekassa ennetusteenuse juhi Krista Kruuv-Käo sõnul muutub sõeluuringus osalemine inimese jaoks järjest lihtsamaks ja mugavamaks. „Lisaks rinnaabinettidele suuremates haiglates saab rinnavähi sõeluuringut teha mammograafiabussides, mis liiguvad nii linnades kui maapiirkondades üle Eesti. Emakakaelavähi sõeluuringu puhul on naistel võimalik valida kliiniku külastuse või kodutesti vahel, mille saab mugavalt tellida veebist või küsida apteegist. Kodutesti on väga lihtne teha ja tulemus on sama usaldus-

väärne kui tervishoiuasutuses võetava proovi puhul,” ütles Kruuv-Käo.

Soolevähi sõeluuringu sihtrühm laieneb

„Olulise uuendusena oleme sel aastal laiendanud soolevähi sõeluuringule kutsutavate hulka. Kui seni said uuringus osaleda 58–68aastaseid, siis tänavu kutsume esimest korda ka kõiki 56aastaseid mehi ja naisi. Soolevähi uuringu teeb inimene samuti kodus – testikomplekti saab oma perearsti käest ning võetud proovi saab laborisse saata pakiautomaadi kaudu või posti teel,” lisas Krista Kruuv-Käo.

Vähi sõeluuring on ennetav terviseuuring, mis on mõeldud just kaebusteta ja sümptomiteta inimestele. Sõeluuringul osalemine on tasuta kõikidele ravikindlustatud ja -kindlustamata meestele ja naistele, kes kuuluvad sel aastal sõeluuringu sihtrühma. Samuti on tasuta kõik edasised uuringud ja ravi, kui sõeluuringu käigus nende vajadus ilmneb.

Tervise arengu instituu-di andmetel avastati 2023. aastal vähi sõeluuringute käigus 480 kasvajat.

Neist 80% diagnoositi

TERVISEKASSA

Sõbrad, palun minge

SÕELUURINGULE!

Varakult avastatud haigust on lihtsam ravida.

Tanja

2026. aastal kutsume tasuta uuringule

– emakakaelavähk: naised 30. eluaastast

– rinnavähk: naised 50. eluaastast

– soolevähk: naised ja mehed 56. eluaastast

Tuleta oma lähedasele meelde!

sõeluuring.ee

Elu on ees

varajases staadiumis, mis võimaldab tõhusamat ja vähem kõrvaltoimeid põhjustavat ravi. Võrdluseks, kõigist Eestis 2023. aastal

diagnoositud rinna-, soole- ja emakakaelavähi juhtudest olid varajases staadiumis vaid 61%.

Emakakaela- ja soole-

vähi sõeluuringus leiti ligi 1900 inimesel vähieelsed muutused enne, kui neil oleks võinud välja areneda pahaloormuline kasvaja.

7.märtsil

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

RETRODISCO-IGA TUND UUS KÜMNEND

muusika läheb peale kell 20.00

tule oma lemmikkümnendi stiilis

oma söök ja jook on lubatud

naised valivad välja peo mehisema mehe

pilet 10 eurot

Lisainfo tel. 5885 5662 Gerda

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

VABA LAVA 2026

Tule kuula, laula ja tantsi kaasa! Võta pill ühes!

10. veebruaril kell 18.00

Lisainfo tel. 5669 3666 Kendro

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

20.veebruaril algusega kell 19.00

Vigala meeskoori kontsert

Tasuta

LÜDIGI SAALI

Kevadhooaeg 2026

30.01 Koorimuusika õhtu
Segakoor Latvija
Dirigent Māris Sirmas

20.02 Vabariigi aastapäeva kontsert
Lonitseera

20.03 Teatrikuu kontsert
"Minu muinaslugu muusikas"
Annely Peebo (metsosopran)
Pantelis Polychronidis (klaver)

25.04 Hooaja lõppkontsert
Muusikalid läbi aegade
Riivo Jõgi ansambel
Solistid Hanna-Liina Võsa ja Kalle Sepp

Piletid:

Sooduspilet 20€

20. märtsi kontsert 30€

Täispilet 25€

20. märtsi kontsert 35€

Pass 90€ (4 kontserti)

Toetajapass 170€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas, Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).

Kontsertide algusaeg kell 19.00. Uksed ja kohvik avatakse kell 18.00

PÕHJA-PÄRNUMAA VALD

VÄNDRA KULTUURIMAJA

EESTI KULTUURKAPITAL

piletilevi | **PLG**

LÜDIGI SAALI

Kevadhooaeg 2026

VABARIIGI AASTAPÄEVA KONTSERT

20. veebruaril kell 19.00

Lonitseera

Piletid:

Sooduspilet 20€

20. märtsi kontsert 30€

Täispilet 25€

20. märtsi kontsert 35€

Pass 90€ (4 kontserti)

Toetajapass 170€ (4 kontserti)

Piletid saadaval Vändra Kultuurimajas, Piletilevis ja kohapeal (Kooli 13, Vändra).

Kontsertide algusaeg kell 19.00. Uksed ja kohvik avatakse kell 18.00

PÕHJA-PÄRNUMAA VALD

VÄNDRA KULTUURIMAJA

EESTI KULTUURKAPITAL

piletilevi | P L G

Läinud aasta lõpp Tootsi koolis

INGA RAUDSEPP
tantsuringi juhendaja

Mullu 18. detsembril toimus Tootsi hooldekodus kontsert memmedele ja taatidele. Esinejateks olid kooli 6. ja 7. klasside õpilased. Kokku tuli esitusele üheksa laulu, mille õpetas noortele selgeks õpetaja Valentina Sutt. Loomulikult oli meiega kaasas ka jõuluvana Martin, kes kuulas kontserti ja jagas pakke.

Päev jätkus jõulupeoga juba kooli saalis. Kontsert algas tantsuringi etteastega, milleks oli tants küünaldega. Igalt klassilt oli vähemalt üks etteaste laulu või luuletuse näol. Uku-leelel kõlas lustakas lugu õpetaja Alari Janson juhendamisel. Klaveril mängis innukalt Gregor Kaljuste. Siis oli ka aeg jõuluvana ette astuda. Igalt klassil oli selleks selgeks õpitud laul. Jõuluvana uuris, kas ka lapsed ikka head on ning kuidas neil õppimine läheb. Kingikotist ei jäänud keegi ilma. Sellega aga õhtu ei lõp-

Tootsi kooli esimesel jõuluballil osalejad.

penud. Kooli ajaloos esimest korda korraldas õpilasesindus jõuluballi. Üritus oli vabatahtlik 5.–9. klassi õpilastele. Selge see, et ega ballile nüüd seisma ei tulnud. Selleks õpiti juba sügisest alates selgeks järgmised tantsud – rumba, samba, tšatša, aeglane valss ja valss. Samuti õpiti selgeks, kuidas tantsule paluda, kuidas on õige ke-

hahoid ning kuidas saata partner tagasi oma kohale. Alati pakkus elevust neidude valik. Saalis põlesid laual küünlad, vaagnatel olid puuviljad, noorte pidulik riietus ja muidugi see jõulumuusika, mis ka meeleolu lõi. Kokku tantsiti pea kaks tundi. Eriti üllatav oli kui tantsupõrandale tuli ka kooli vilistlane Renar,

kes käis ka varem tantsuringis ning nüüd tantsis ta taas imeliselt koos juhendajaga aeglast valssi. Loodame, et tantsud jäävad alati neid noori saatma nende eluteel. Juba tuli ka noortelt uus mõte, korraldada ka kevadball. Järgmine päev algas mälumänguga „Bubo-Junior“, kus küsimused koostas õpetaja Käde

Motojõuluvanade saabumine tekitas suurt elevust.

Reinthal. Mäng oli vägagi pingeline, see oli ühtlasi ka mälumängusarja teine mäng. Kokkuvõtte mälumängu viiest mängust teha kevadepäev. Nüüd saabus see päeva oodatuium hetk, kohale jõudsid motojõuluvana. Kinke jätkus kõigile, nii pisikestele kui suurtele. Suur tänu kõigile motojõuluvanadele ning jääme

teid ka uuel aastal ootama. Kuigi kätte jõudis koolivaheaeg, siis 28. detsembril käidi ära veel Tartus Ahhaa keskuses, kus tege- mist jätkus kõigile. Tootsi kooli õpilasesindus ja 4H klubi Kärmed Tootsikad noored soovivad kõigile imelist uut aastat, olgu see teguderohke ja alati üksteist mõistev!

Foto: Flickr

			Küla Põhja-Pärnumaal	Näitleja, ees-nimega	Sensor	Tugi-post	Vesinik	Eramu ümbrus	Abivalla- vanem, ees-nimega	Põlev gaas naftas		Euroopa meistri- võistlused	Prisked	 või ilmsi	Juukse- lahk
Vedel mürgine metall											Hing sees Ame- riitsium				
Kogu aeg							Rahulik jaluta- mine Seltsi- mees								
Valla- vanem Koit								Meeskoor Pärnust pärit kirjanik				Tervitus- hüüe Pealagi			
Eksis- tents							Hoone Väga rikas inimene				Mahuti Poisi viisakas kummar- dus				
Haritud								Mullas tuhniv Jõgi Poolas ja Tsehhis						...- allkiri	Laulja
	Küla Põhja- Pärnu- maal	Taime mulda kasvama panema	Vilets	Dolokivi- maardla Põhja- Pärnu- maal	Meiukuu	Veendu- nud olev	See tähen- dab	Sina USA näitleja ... Allen		Nilbe Lau- linnud		Lähis- lda riikide rahaühik Nelik			
															USA eks- presi- dent
Hoolikalt ja püüd- likult								Inglaste härra Moes			Terad Riigi- kogu			Antimon Aine rakku- des	
Töö- seisak							Noot Kõrreline heintaim							551. USA tähtsaim mees	
Ilmas- tiku- nähtus					Naaber- tähed Veeloik			Piiga Sete			Hoonete osad Hädas- olja karjatus				
Astaat			Presley Madame					10 ¹⁸ Päike, inglise k			Ja teised Olümpia- organ			Metsa- töö Maa-	
Näitleja Leida						Põhja- Pärnu- maa küla Urmas Alender				Just nüüd Side- sõna				Jää- purjeka- klass Lühend kirjal	
Ansam- bel								Ehitus- poodide kett 1000 kg				Koerus- tükk ...-lukk			
	Kutsuv hüüatus			Leitaja õigusi tõendav doku- ment						Tuld süütavate pulga- keste pakend					

Nr 1 ristsõnad

nufigrupp.ee

Hea lugeja! Ootame ristsõnavastuseid toimetuse e-postiaad-ressil ristsona@pparnumaa.ee või posti teel aadressil Pärnu- Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maa- kond, 87701. Palun märkige ristsõnavastuse juurde oma kon-

taktandmed, et saaksime loosiõnne korral teiega ühendust võtta. **Vastuseid ootame hiljemalt 23. veebruaril 2026.** Õigesti vastanute vahel loosime välja Põhja-Pärnumaa valla sümbolikaga meeneid.

Eelmise ristsõna õige vastus oli: **TAHAKS OMALE KA SEL- LIST KINKI.** Loosiõnn naeratas Meidi Tiimusele, kes võitis Põhja-Pärnumaa sümbolikaga kohvitassi. Võtame võitjaga ühendust.

EELK Vändra Martini kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti 11.00.

24. veebruaril 10.00 Eesti Vabariigi 108. aastapäeva kontsert-jumalateenistus.

Õpetaja Ants Kivilo, tel 5396 0574.
Diakon Hanno Saks, tel 525 0655.

Pärnu-Jakobi kirikus

1. veebruaril 14.00 jumalateenistus.

8. veebruaril 14.00 jumalateenistus.

15. veebruaril 14.00 jumalateenistus.

22. veebruaril 14.00 jumalateenistus.

24. veebruaril 14.00 Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistus.

Leerikooliga liitumiseks võtke palun ühendust koguduse õpetaja Kristiina Jõgiga telefonil **5300 7075**.

Koguduse kantselei on avatud K ja N kella 13–17.

Hingehoidja vastuvõtt eelregistreerimisega **R kella 10–16** (tel 5645 4310).

Koguduse a/a SEB EE381010902014020009.

Koos hoiame kiriku avatuna!

Vändra Kultuurimajas

SELTSKONNAKLUBI ELURÕÕM PEOÕHTU

26. VEEBRUARIL KELL 18.00

Esineb rahvatantsurühm "Värten"

Tantsuks mängib Harli Maanus

Osaluspanus 5 €

SÕBRAPÄEVA

Disko

13 VEEBRUAR ALGUSEGA 18.00

PUHVET | PILET 3€ | DISKO

VÄNDRA KULTUURIMAJAS

KINO Vändra kultuurimajas

Pühapäeval, 8. veebruaril

kell 17.00 „Puuluup – kaablid autos veel” (dokumentaal, muusika, Eesti film)

Pühapäeval, 15. veebruaril

kell 16.00 „Spiked!” (animatsioon, kogupere)

kell 19.00 „Meie Erika” (draama, biograafia, sport, Eesti film)

Pühapäeval, 1. märtsil

kell 16.00 „Väike kits. Suur mäng” (animatsioon, kogupere)

kell 19.00 „Säärane mulk” (komöödia, Eesti film)

Kinopileti hind 6 €; õpilane ja pensionär 5 €.

Kinokavas võib ette tulla muudatusi!

Jälgi Vändra kultuurimaja Facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

Puurvesi
PUURKAEVUD

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

9. veebruaril alates kella 10

VÄNDRA KULTUURIMAJAS

Eelregistreerimine (kella 9–16) telefonil **5323 2454**.

➤ kuivasilmatest
➤ silmarõhu mõõtmine
➤ optilised päikeseprillid

Kontroll 25€, prillistjale TASUTA

HINDPERE OPTIKA

EESKUJULIK ETTEVÕTE

Iga kodu väärrib PUHAŠT VETT

Veepuhastusseadmete soetamine on abikõlblik tegevus

MIRIDON on abiks:

- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

Taotlusvoor

02.02.2026 - 02.04.2026

MIRIDON

www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee

Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

SÜNDMUSED Vändra kultuurimajas

9. veebruaril kell 10.00 nägemise kontroll.

13. veebruaril kell 18.00 Vändra gümnaasiumi sõbrapäeva disko. Pilet 3 €.

20. veebruaril kell 19.00 vabariigi aastapäeva kontsert Lüdigi saalis, „Lonitseera”. Piletid hinnaga 25/20 € Piletilevis ja Vändra kultuurimajas.

26. veebruaril kell 18.00 seltskonnaklubi „Elurõõm” peoõhtu. Esineb rahvatantsurühm „Värten”. Osaluspanus 5 €.

28. veebruaril kell 16.00 kontsert Lüdigi saalis. Esinevad Pärnu naiskoor „Leelo” ja Haaslava meeskoor. Tasuta.

6. märtsil kell 20.00 naistepäeva pidu. Tantsuks ansambel „Flamingo”. Piletid Vändra kultuurimajas eelmüügist 12 €, samal päeval 15 €.

Kuni 28. veebruarini on Vändra kultuurimaja väikeses saalis avatud **ARS kunstistuudio näitus „Kohalolu”.**

Jälgi Vändra kultuurimaja Facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee.

KINO Vändra kultuurimajas

Pühapäeval, 8. veebruaril

kell 17.00 „Puuluup – kaablid autos veel” (dokumentaal, muusika, Eesti film)

Pühapäeval, 15. veebruaril

kell 16.00 „Spiked!” (animatsioon, kogupere)

kell 19.00 „Meie Erika” (draama, biograafia, sport, Eesti film)

Pühapäeval, 1. märtsil

kell 16.00 „Väike kits. Suur mäng” (animatsioon, kogupere)

kell 19.00 „Säärane mulk” (komöödia, Eesti film)

Kinopileti hind 6 €; õpilane ja pensionär 5 €.

Kinokavas võib ette tulla muudatusi!

Jälgi Vändra kultuurimaja Facebooki või www.vandrakultuurimaja.ee

Kutseline maakler
KRISTA VÄLI
+372 551 0002
krista@tonisson.ee

Aitan Sind kinnisvaraga seotud küsimustes Pärnus ja Pärnumaal. Võta julgelt ühendust!

Tõnisson
KINNISVARA
www.tonisson.ee Rüütli 47, Pärnu

AVATUD E-R 8-17

WenTextil

AUTODE ISTMEKATTED
AUTODE TEKSTIILIST MATID
MÖÖBLI KATTERIIDE VAHETUS

OÜ WenTextil
Kalda 3, Vändra
Tel. 446 7054, 516 1898
myyk@wentextil.ee

KUULUTUSED

Lumetõrje katustelt,
tel 5638 8994.

Eterniidi ja profiiplekiga katustööd. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine.
www.miltongrupp.ee,
tel 5352 9476.

Müüa metsakuiva kuuse (50 cm) küttepuid. Koorma hind 480 € (8 ruumi). Valla piires vedu hinnas. Tel 5692 6542.

Puude hooldus ja ohtlike puude raie.
Tel 5858 8730.

Müüa kuivi küttepuid:
lepp (30 cm) 3,50 €/võrk,
kask (30 cm) 4 €/võrk ja
kuiv lepp (50 cm) 70 €/ruum. Tel 5691 9084.

Mälestame

UNO KRUUSMÄE
19. VII 1940 – 22. I 2026

ÜLO SCHULTZ
1. IV 1943 – 9. I 2026

JAAN VAIK
7. I 1950 – 16. XII 2025

HELDUR HIIS
27. I 1950 – 1. I 2026

ARVI KESKÜLA
6. XI 1950 – 17. I 2026

GEORG SAARMANN
20. I 1953 – 3. I 2026

VOOTELE ZAITSEV
30. IX 1954 – 15. I 2026

ALBERT REINBERG
2. IX 1956 – 10. I 2026

AIVAR KUKK
1. VI 1958 – 9. I 2026

IGOR VINTŠIKOV
11. III 1962 – 17. I 2026

IRINA POTEKHINA
26. II 1936 – 20. XII 2025

ELGI MERISAAR
17. VII 1936 – 6. I 2026

SIIVI MÄEMETS
9. XI 1949 – 25. XII 2025

Südamlik kaastunne Maire Reinbergile kalli abikaasa

ALBERT REINBERGI

lahkumise puhul.

Vändra gümnaasiumi koolipere

Südamlik kaastunne Katrin Jurole kalli isa

ÜLO SCHULTZI

lahkumise puhul.

Vändra gümnaasiumi koolipere

Südamlik kaastunne Katrinile perega kalli isa ja vanaisa

ÜLO SCHULTZI

lahkumise puhul.

Juurikaru põhikool

Vaikus ja rahu on nüüd sinuga, head mälestused jäävad meiega.

Mälestame head ja abivalmis naabrimeest **VOOTELE ZAITSEVIT** ning avaldame kaastunnet lastele isa kaotuse puhul. KÜ Turu 11 elanikud

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

2026. A VEEBRUARIKUU SÜNNIPÄEVAD:

HILDEGARD SINIMETS	23. II	99
AIDA KÄÄRIK	2. II	96
VILMA PANTS	8. II	96
ERIKA STOKMANN	20. II	95
KALJU RATASSEPP	2. II	93
VIRVE MATHIESEN	20. II	92
LINDA ARM	27. II	92
SILVA KIVIRAND	22. II	91
MILVI KÄÄRMANN	3. II	90
MAIE REINJÄRV	5. II	90
AINO HELEMETS	27. II	90
LEIDA TÖKKE	27. II	90
LUULE JÜRGENSTEIN	2. II	85
AINO TOMINGAS	13. II	85
HELLE LUUMBERG	4. II	80
EHA LEPIK	8. II	80
MALL LAUR	16. II	80
MEIU MERILA	28. II	80
TIINA LOSSMANN	1. II	75
URVE AUDLA	6. II	75
SIGRID REIMETS	11. II	75
MAIT LEHTSALU	11. II	75
RAILA MARJAANA MÄKI	14. II	75
UUNO MURUMAA	14. II	75
MALLE KARU	19. II	75
RAISSA LIVENTAL	19. II	75
ELLE ANTSMÄE	21. II	75
OLEV SPITSÖN	1. II	70
RIINA ROOSILEHT	7. II	70
TARMO KOHV	12. II	70
MAIRE ANNUSVERE	16. II	70
RIINA LEESMAA	17. II	70
ADO VAARIK	20. II	70
AIN RINGENBERG	22. II	70
LJUBOV LINDMÄE	27. II	70
ENN TOOMELA	29. II	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Egne Ailti ja Sten-Aron Õige perre sündis 15. detsembril
tütar Klara Õige.

Kaire Mürsepa perre sündis 30. detsembril tütar
Viola Mürsepp.

Mari Maasika ja Sander Perdi perre sündis 18. jaanuaril
tütar Maribel Pert.

VALLA TEATAJA

Hind 1 €

Põhja-Pärnumaa valla väljaanne.

Reklaame, teateid ja kaastöid ootame **18. kuupäevani**
e-postiaadressile ajaleht@pparnumaa.ee.

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja
redigeerida.

Küljendus: Ain Kivilaan, teabespetsialist, tel 5373 0534.

Trükk: Hansaprint OÜ, www.hansaprint.ee

K O N T S E R T

28.02.2026 • kell 16.00

Vändra Lüdigi saal • Kooli 13 • Vändra alev • Põhja-Pärnumaa vald

Südataalve värvid

Haaslava meeskoor

dirigent Kalev Lindal

Pärnu naiskoor Leelo

dirigendid Hilja Vainula ja Tiia Tamm

tasuta

Pärnu

**SÕBRAPÄEVA PAARISTURNIIR
VÕRKPAJALIS 2026**

Oodatud on 7.-9. kl
neiud ja noormehed

**13.VEEBRUARIL
PÄRNU-JAAGUPI SPORDIKESKUSES
ALGUS 15.00**

Eelregistreerimine kuni 9. veebruarini

www.pjsk.ee info: tel. 5300 5663 spordikeskus@pparnumaa.ee

55+ JÕUSAALITREENING NAISTELE

Neljapäeviti kell 16:30
jõutreeningud
Pärnu-Jaagupi
Spordikeskuse
jõusaalis

EELREGISTREERIMISEGA!

Tel. +372 44 97 065
Messenger: Merili Passel

Kaasa joogipudel,
vahetusjalanõud

Osaluspanus 5€

Treener Merili Passel